

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО:
Сви пензионери у јануару 2018. примиће пензије увећане за пет одсто. Наредне године око 1.500 корисника више у бањама преко Фонда ПИО

КОНТАКТ ЦЕНТАР
Радним данима
8-15h

0700/017-017
по цени локалног позива

011/3060-680
за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ПОВЕЋАЊЕ ПЕНЗИЈА И БОЉИ СТАНДАРД ПЕНЗИОНЕРА

Срећни новогодишњи и божићни празници

**ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање**

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovojv.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Од када славиМО Нову годину

Иако из ове историјске перспективе делује очигледно да први дан јануара означава почетак године, обележавање овог датума нема тако дугу традицију као што се верује.

Прича о календару какав данас познајемо почиње 45. године пре нове ере, када је Јулије Цезар од александријског астронома на гласу, Сосигена, затражио да према старим египатским рачунима састави нови календар. Међутим, у средњовековној Европи прославе које прате нову годину сматрале су се паганским и нехришћанским, а као почетак године узимао се 25. март. Тек у шеснаестом веку папа Григорије XIII је својом реформом календара, који је био прецизнији од јулијанског, прихватио 1. јануар као почетак године, а прва јавна прослава била је у Француској 1563. године.

Иако је већина католичких земаља готово одмах усвојила грегоријански календар, у

протестантским земљама он је прихванат постепено. Британско царство и њихове колоније, на пример, реформисани календар нису усвојили све до 1752. године.

Пре Првог светског рата и српска држава и црква Божић су прослављале 25. децембра по старом, јулијанском календару; у Србији није био обичај да се украшава јелка, а за новогодишње и божићне поклоне био је задужен Свети Никола. Законом о изједначавању старог и новог календара 1919. године у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца уведен је у службу употребу грегоријански календар, а 1. јануар установљен као први дан нове године и државни празник. Будући да Српска православна црква овај календар никада није усвојила, 1920. је Нова година први пут прослављена пре Божића.

Поред наше цркве, старог календара држе се још и Јерусалимска и Руска патријаршија,

односно „по старом“ се празнује и у Русији, Грузији, Црној Гори, Македонији, Украјини, на Светој гори и на територијама под јурисдикцијом Јерусалимске патријаршије.

После II светског рата, у Југославији је Нова година за државни празник проглашена 1955, што је уједно био почетак прослављања и обележавања налик на овај данас. Празник који ће бити заједнички за све народе бивше Југославије наметнуо се као потреба, а под великим утицајем пропаганде, прослављање Нове године је добрим делом потиснуло традицију обележавања Божића и усталило се као прави народни празник.

Али док се свака наредна Нова година обележавала све више и свечаније, Деда Мраз, иако национално и верски неутралан, као „политички коректан“ прихваћен је тек знатно касније. И више није долазио за Божић, већ за Нову годину.

Г. О.

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА
ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

2018.

*Срећни
новогодишњи
и божићни
празници!*

ПРЕДСТАВЉЕНИ ГОДИШЊИ РЕЗУЛТАТИ МИНИСТАРСТВА ЗА РАД

Циљеви за наредну годину

Основни задаци Министарства за рад у наредној години: израда социјалне карте, сузбијање рада на црно и успостављање СОС телефона за жене жртве насиља – најавио министар Зоран Ђорђевић на конференцији за новинаре

Обзиром на широк делокруг рада Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, најважнији задатак био је да се постигну такви резултати који су мерљиви за сваког грађанина Србије. Настојање да се допре до сваког појединца дало је позитиван резултат, а све је постигнуто захваљујући добром тиму који има интегритет и стручан је за посао који обавља, нагласио је на почетку свог излагања министар Зоран Ђорђевић.

– Најважније што смо успели да урадимо јесте то што је промењена програмска структура и успостављена потпуна финансијска контрола управљања. За наредну годину планирамо да уведемо стратегију управљања и контролинга у Министарство и тако обезбедимо потпуни надзор над финансијским пословима, пре свега. Један од приоритета је да социјалне установе пређу у систем трезора и да тако обезбедимо контролу свих новчаних токова ка њима и од њих. Јер, у ресор овог министарства спада изузетно велики број људи: корисници социјалне помоћи, дечјег додатка, пензионери, незапослени, особе са инвалидитетом, што проузрокује да скоро пола буџета Републике, тачније 41,48 одсто средстава припада овом министарству, јер више од три милиона људи на неки начин очекује и добија новац од овог министарства – нагласио је министар Зоран Ђорђевић.

Пред крај ове године потписан је Споразум о социјалном осигурању са Русијом тако да се очекује и његова примена током наредне године. То ће омогућити да око 20.000 људи коначно почне да прима зарађене руске пензије, рекао је министар.

У следећој години Министарство за рад, запошљавање борачка и социјална питања располагаће са 149,2 милијарде динара које ће наменски бити утрошене за оства-

Министар Зоран Ђорђевић на конференцији за новинаре

ривање права корисника као и претходних година, али има и неких новина.

– У наредној години 204 милиона динара предвиђено је за смештај старих у приватне домове под истим условима као у државним домовима. Тренутно су 904 старе особе на листи чекања за смештај у дом, а нема капацитета у државним установама. Зато пла-

новца, с тим што ће сада и они који су запошлени такође моћи да се преквалификују, а не као до сада само незапослени – истакао је министар Ђорђевић.

Према речима министра, Фонд ПИО ће следеће године издавати пензионерске картице свим пензионерима као помоћни документ за доказивање статуса пензионера а за коришћење у ситуацијама када им тај статус обезбеђује одређене погодности. До сада су пензионери у те сврхе користили пензијске чекове на којима се налазе бројни лични подаци, тако да ће убудуће пензијске картице у тим ситуацијама заменити пензијске чекове.

– Основна три циља Министарства за следећу годину су израда социјалне карте, борба против рада на црно и успостављање СОС телефона за жене, жртве насиља. Социјална карта коју планирамо да израдим према данском моделу требало би да практично представља крвну слику нашег друштва. То је начин да се контролишу и регулишу давања на прави начин. Борба против рада на црно је такође веома важна, а практично је

већ започета законском изменом од 25. децембра којом је прописано да послодавац мора да пријави запосленог пре ступања на посао. Ово се ради уз помоћ Норвешке и њиховог пројекта за побољшање ефикасности рада. О увођењу СОС телефона сам већ говорио и то је такође у завршној фази – објаснио је министар Зоран Ђорђевић на конференцији за новинаре.

Весна Анастасијевић

Посета министра Ђорђевића Дирекцији Фонда ПИО

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић посетио је средином децембра Дирекцију Фонда ПИО. Том приликом је са представницима руководства Фонда разговарао о актуелним питањима.

Министар је рекао да му је пракса да лично посећује институције које су у ресору Министарства с циљем да допринесе решавању проблема, уколико их има, да одговори на питања и потпомогне бољем раду.

Министар Ђорђевић рекао је да очекује да руководство Фонда и запослени свој посао обављају марљиво, у складу са законом и најбоље што могу, а да све буде у интересу грађана. Истакао је значај образовања запослених и организовања едукација из различитих области, јер се на тај начин улаже у људе, а тиме чини добро и за грађане – запослени ће захваљујући томе свој посао обављају боље и савесније, биће стручнији да предлажу идеје за унапређење посла и услуга, па ће тиме и корисници бити задовољнији.

В. К.

нирамо да омогућимо да и приватни домови могу под истим условима да их прихвате и онима који испуне услове биће субвенционисано 36.000 динара по кориснику услуге. Затим, 30 милиона динара је планирано да се утроши на СОС телефон за подршку женама, жртвама насиља. За запошљавање ће у следећој години бити издвојено 850 милиона динара више него ове године тако да ће и за преквалификацију бити више

ИНТЕРВЈУ СА ДРАГАНОМ КАЛИНОВИЋ, ДИРЕКТОРКОМ РФ ПИО

Повећање пензија и бољи друштвени стандард пензионера

Крај године је прилика за сумирање и анализу урађеног у протеклих дванаест месеци и представљање планова за наредну годину. То је и повод да у последњем овогодишњем броју листа о томе разговарамо са директорком Фонда ПИО, Драганом Калиновић.

С обзиром на то да је Фонд ПИО институција која се бави остваривањем права из пензијског и инвалидског осигурања и исплатом

доприноса у примањима и приходима Фонда било је 68,94 одсто, што представља раст учешћа у односу на исти период претходне године, када је износило 62,65 процената. Када су у питању дотације и трансфери, они су у првих девет месеци ове године износили 30,88 процената, а постоји тенденција даљег смањивања и велика могућност да током наредне године буду на нивоу испод 30 одсто. У сваком случају, наплата извор-

штем у Србији и у иностранству, тако да је 1.738.217 корисника добило по 5.000 динара. Захваљујући доброј наплати изворних прихода, Фонд је имао довољно средстава да из свог буџета обезбеди 8,7 милијарди динара, колико је износила укупно једнократна исплата.

Сумирајући остварене резултате рада Фонда, шта бисте издвојили као највећи помак?

Шта очекује пензионере у 2018. години

– У укупним средствима за исплату пензија обезбеђено је и 25 милијарди динара на име увећања пензија од пет одсто. Децембарски износ пензије и општи бод су, по Закону о буџетском систему, увећани за пет одсто, тако да ће сви пензионери у јануару 2018. године добити увећане пензије. Просечна пензија је повећана за 1.191 динар и сада износи 25.005 динара.

Осим тога, планирано повећање прихода од доприноса у 2018. години омогућава да се средства за друштвени стандард планирају у износу од 421,16 милиона динара, што је за 27,2 милиона динара више у односу на 2017. Ова средства омогућиће да око 1.500 корисника више него претходне године користи услуге рехабилитације у бањама, а преко 2.500 корисника више добије помоћ у лековима, огреву и храни.

тих права, за његово успешно пословање најважнији су стабилни финансијски показатељи и ажурност у раду. Током целе године имали смо тренд боље наплате доприноса, што је, с друге стране, утицало на смањење дотације из буџета за исплату пензија.

Какво је стање прихода и расхода у овој години у односу на претходну?

– Укупни приходи и примања Фонда су из године у годину све бољи. У периоду јануар – септембар 2017. године учешће укупних

них прихода се повећава, а сразмерно томе смањује издвајање средстава из буџета као недостајућа средства за исплату пензија. Пензије су и у 2017. години исплаћиване редовно и динамиком која је већ устаљена, а планови исплате за 2018. годину остају исти, редовни и сигурни.

Крајем ове године, Фонд је, по Закључку Владе Републике Србије, реализовао једнократну исплату за све пензионере и кориснике осталих права, са пребивали-

– Фонд се и даље на један савремен начин приближава својим корисницима. Реч је, наравно, о развоју електронске услуге е-ЗУП и дигитализацији државне управе, који ће, између осталог, омогућити бржи процес издавања докумената грађанима захваљујући повезивању шест највећих база података у Србији, међу којима су и базе Фонда. Овим ће се постићи брже остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, уз све мање ангажовање самих грађана. Што се ти-

Сертификовање пословних процеса

Колико је примена стандарда значајна за пословање Фонда?

– Одлука Фонда да своје пословне процесе сертифиције још 2014. године, показала се као исправна, јер је значајно унапредила систем рада. У 2017. години сертификационо тело је извршило проверу и оцена стандарда квалитета и безбедности информација у Фонду је била позитивна, што је условило добијање нових сертификата и у наредне три године. Уз велико ангажовање запослених, примена стандарда је довела до промене у пословању, планирању будућих активности, као и до превенције могућих неусаглашености. Поред олакшавања рада, захваљујући прецизно дефинисаним процедурама у свим сегментима пословања Фонда, примена стандарда умногоме доприноси квалитету услуга које Фонд пружа корисницима и осигураницима и свакако обезбеђује да чување и управљање информацијама буде на још вишем нивоу. Међународне стандарде је лакше стећи него очувати. Сертификат за стандард квалитета ИСО 9001 има око 3.000 фирми у Србији, док сертификат за стандард безбедности информација ИСО 27001 поседује само око 100 фирми.

Такође, од 2014. године успостављен је систем финансијског управљања и контроле, који се континуирано унапређује и развија све до данас, кроз препознавање ризика и управљање ризицима. На овај начин се обезбеђује праћење, контрола и унапређење пословних процеса у Фонду, као и систем пословања и управљања финансијским средствима.

че електронског пословања Фонда, наставили смо да развијамо постојеће сервисе, који омогућују грађанима да брзо, једноставно и потпуно безбедно користе услуге Фонда и годишње више од 160.000 грађана искористи неку од електронских услуга Фонда, без доласка на шалтер. Управу о сегменту електронских услуга биће додатних унапређења у 2018. години.

Пажњу заслужују и међународне активности које је Фонд имао у протеклој години.

– Посебно бих истакла међународне дане разговора које организујемо са седам држава, да бисмо омогућили грађанима да на заједничком шалтеру два фонда реше проблем или добију стручну правну помоћ, без потребе одласка у другу државу. Успешно се реализују и споразуми о електронској размени података од значаја за права из ПИО са пет држава региона. Настављени су и билатерални радни сусрети са представницима других фондова и завода, као и сусрети директора фондова земаља бивше СФРЈ, који дају конкретне доприносе бољем спровођењу конвенција и квалитетнијој услузи за грађане. Фонд је домаћин наредних сусрета директора фондова држава региона, који се 2018. године одржавају у Београду.

Да ли су ажурност у доношењу решења и квалитет услуге и даље на стандардно високом нивоу?

– Задовољна сам постигнутом ефикасношћу, уз напомену да увек можемо и боље. Ажурност у доношењу решења у законском року у новембру ове године на нивоу целог Фонда била је изнад 90 одсто. Има филијала које су се приближиле стопроцентној ефикасности, али је важнији ефекат уједначености рада који је постигнут између филијала. Напомињем да је највиша реална могућност ажурности Фонда

око 90 одсто, уз максимално мобилисање свих запослених. На преосталих 10 одсто ажурности Фонд не може да утиче, јер су у домену послодаваца који нису платили доприносе или је у питању инострани стаж који потврђује инострани носилац осигурања. Верујем ипак да и ту има капацитета за напредак, па ће подизање ефикасности и квалитета пружене услуге и даље бити приоритетни циљеви Фонда.

Финансијски план за 2018. годину је урађен по новој методологији?

– Законом о буџетском систему предвиђен је прелазак организација за обавезно социјално осигурање на програмски начин израђивања финансијских планова, што подразумева приказивање циљева, очекиваних резултата, активности и средстава потребних за реализацију планираних активности. Дакле, успостављен је нови начин планирања и расподеле буџетских средстава, уведена је јасна веза између програма који се спроводе, циљева тих програма и очекиваних резултата с једне, и средстава потребних за њихову реализацију с друге стране. Предлог Финансијског плана Фонда за 2018. годину урађен је у овим програмским оквирима.

Циљеви на које ће се Фонд фокусирати у 2018. години су повећање ажурности, укидање обавезе послодаваца да достављају М-4 пријаве и повећање броја корисника електронских сервиса за грађане. Речју, предузимамо активности које воде рационалнијем пословању, ажурном остваривању права и лакшој комуникацији с грађанима.

Шта је предвиђено Финансијским планом Фонда за 2018. годину?

– Укупни приходи и примања Фонда у 2018. години су планирани у износу од 615,58 милијарди динара и виши су за 1,98 одсто у односу на средства планирана за 2017. годину. Изворни приходи од допри-

носа планирани су у износу од 429,3 милијарде динара, виши су за 5,93 процента у односу на средства планирана за претходну годину и покривају 69,74 одсто планираних расхода и издатака у 2018.

Трансфери из буџета Републике планирани су у износу од 185,54 милијарде динара и мањи су за 5,64 одсто у односу на претходну годину. Од укупних трансфера из буџета дотације Министарства финансија за недостајућа средства за исплату пензија износе 162,34 милијарде динара, а трансфери Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања за пензије по посебним прописима и за разлику до најнижег износа пензије износе 23,2 милијарде динара. Учешће трансфера из буџета Републике у финансирању расхода и издатака у 2018. години износи 30,14 одсто. У 2017. овај проценат износи 32,58, а у 2012. години учешће је износило 48,2 одсто, што је смањење од 18,1 процентних поена. У номиналном износу у 2018. години, и поред увећања пензија за пет одсто, биће потребно 11,09 милијарди динара мање у односу на 2017. годину, а у односу на 2012. годину дотације су 85,6 милијарди динара мање.

У укупним расходима Фонда у 2018. години за права из ПИО планирано је 603,86 милијарди динара, односно 98,1 одсто укупних расхода.

Учешће планираних расхода на име нето пензија у пројектованом бруто домаћем производу за 2018. годину износи 11,08 одсто. У 2017. ово учешће процењено је на 11,2, а у 2012. години износило је 13,2 процента.

У доброј вери и уверењу да нам предстоји још бољи период, желим да у своје лично име и у име свих запослених у Фонду осигураницима и корисницима честитам предстојеће празнике, Нову годину и Божић.

Редакција Гласа осигураника

У 2018. нови услови за пензионисање

Пошто се од 1. јануара 2018. мењају услови за остваривање права на старосну и превремену старосну пензију, осигураници који су испунили услове у 2017. години требало би до краја године да поднесу захтев Фонду ПИО, како би се примениле одредбе Закона које важе за 2017. годину.

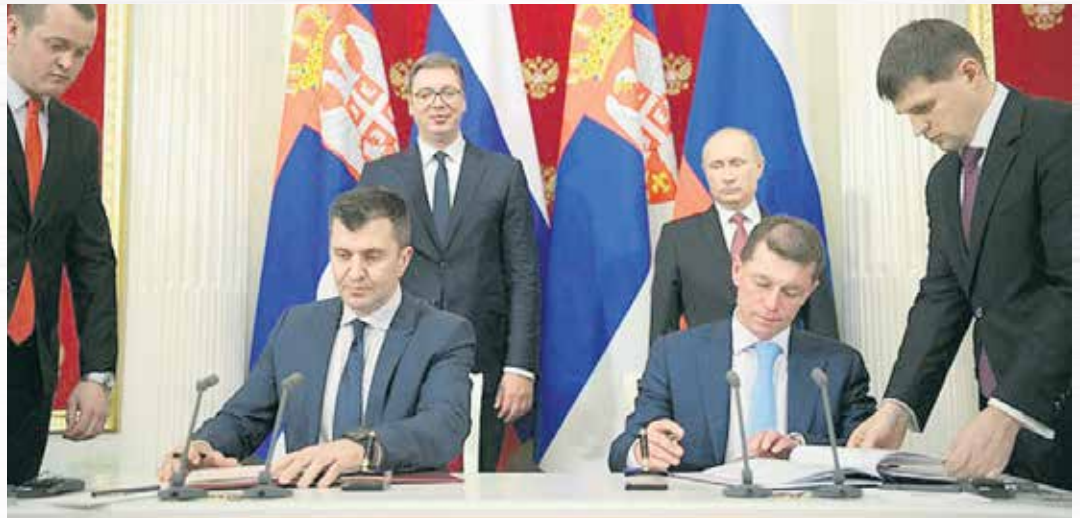
Имајући то у виду, све филијале, службе и испоставе Фонда ПИО радиће у суботу, 30. 12. 2017. године, од 7.30 до 15.30 часова, и то само службе пријема захтева и правна помоћ. Захтеви ће се примати без обзира дали су приложени сви докази потребни за одлучивање о захтеву.

Подношење захтева 1. јануара и касније подразумева примену услова који ће важити у 2018. години.

Подсећамо читаоце да се, према Закону о ПИО који се примењује од 1. јануара 2015. године, услов за старосну пензију за жене осигуранике сукцесивно подиже сваке календарске године, те је од 1. јануара 2018. женама, да би оствариле право на старосну пензију, потребно 62 године живота и најмање 15 година стажа осигурања. У случају мушкараца услов за старосну пензију остаје исти, 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања.

У 2018. се мењају и услови за превремену старосну пензију – за жене осигуранике услов се подиже на 56 година и 4 месеца живота и 38 година стажа осигурања, док ће мушкарцима бити потребно 57 година живота и 40 година стажа осигурања. У случају превремене старосне пензије, пензија се трајно умањује за 0,34 одсто за сваки месец пре навршених година живота прописаних за стицање права на старосну пензију. **Г. О.**

Потписан Споразум о социјалном осигурању са Русијом

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић потписао је у Москви са руским министром рада и социјалне заштите Максимом Анатољевичем Топилином Споразум о социјалној сигурности.

Споразум са Руском Федерацијом, који је потписан после седмогодишњих преговора, омогућиће нашим грађанима који су радили у Русији, као и грађанима Русије који долазе на рад у Србију, коришћење и остваривање њихових права из области социјалног осигурања.

Споразум регулише права из пензијског и инвалидског осигурања, односно право на старосну, превремену старосну, инвалидску и породичну пензију, и очекује се његова пуна примена већ током наредне године, односно после ратификовања од стране руског и српског парламента.

Он обухвата и право на накнаду погребних трошкова, давања у случају повреде на раду и професионалне болести, а посебно је значајно да споразум омогућава особама које немају довољно стажа осигурања навршеног применом националних прописа, да остваре право на пензију сабирањем периода осигурања навршених у Србији и Русији.

До ступања Споразума на снагу, надлежни органи и органи за везу двеју држава утврдиће и све неопходне процедуре и обрасце за његову ефикасну примену. Овај споразум примењиваће се и на осигуране случајеве настале пре његовог ступања на снагу, што подразумева да ће наши грађани остварити право на пензију за године рада још из времена СФРЈ. Процењује се да ће бити више хиљада оних који ће моћи да стекну право на пензију по основу споразума са Русијом. Све ово, наравно, односи се само на раднике којима су уплаћивани доприноси за пензијско и инвалидско осигурање. **Г. О.**

Обавештење за послодавце

У понедељак, 25. децембра 2017. године ступиле су на снагу измене Закона о раду којима је предвиђено да је послодавац дужан да јединствену пријаву на обавезно социјално осигурање, по основу уговора о раду или другог уговора о обављању послова закљученог у складу са Законом о раду (уговор о привременим и повременим пословима, уговор о делу, уговор о међусобним правима и обавезама директора који није засновао радни однос), поднесе најкасније пре ступања запосленог и другог радно ангажованог лица на рад.

У складу са наведеном изменом Закона о раду, од 25. децембра 2017. послодавци неће моћи да поднесу пријаву нити са датумом доласка на шалтер ПИО, нити са ранијим датумом, већ само са будућим

датумом почетка осигурања – пре ступања на рад запосленог.

У случају да послодавац није поднео пријаву у прописаном року – пре ступања запосленог на рад, мора поднети захтев за утврђивање својства осигураника, уз одговарајуће доказе. Уколико су испуњени услови за признавање својства осигураника, Фонд ПИО ће, по доношењу решења, поднети пријаву на осигурање.

Подсећамо да је Законом о Централном регистру обавезног социјалног осигурања и Уредбом о садржини, обрасцу и начину подношења јединствене пријаве на обавезно социјално осигурање предвиђено да правна лица и предузетници јединствену пријаву за своје запослене поднесу у електронском облику, директно преко Портала ЦРОСО. **Г. О.**

ПРАВО НА ПЕНЗИЈУ ПО МЕЂУНАРОДНОМ СПОРАЗУМУ

Захтев према месту пребивалишта

Бројни осигураници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање су део стажа остварили и радом у иностранству. Испуњењем услова за остваривање права на пензију, они неретко имају недоумице око тога који је најбољи начин да своја права остваре у свим државама у којима су радили. Пракса говори да се поједини осигураници одлучују да захтев пошаљу поштом оној држави у којој имају највише стажа, или из које очекују најповољнији износ пензије, а било је и случајева да се при подношењу захтева у иностранству не „пријави“ стаж навршен у Србији, вероватно због погрешног очекивања да би српска пензија могла неповољно да утиче на инострану.

Овом приликом покушаћемо да помогнемо осигураницима који су остварили стаж у некој од 29 држава са којима Република Србија има закључен споразум о социјалном осигурању, док ће они који су радили у држави са којом споразум није закључен морати помоћ да потраже непосредно од носиоца осигурања у тој држави.

Пре свега, важно је нагласити да се захтев за пензију подноси искључиво у држави у којој осигураник има пребивалиште, односно да није потребно подносити појединачне захтеве за остваривање права у Србији и у другим земљама. Циљ међународних споразума о социјалном осигурању је управо у томе да се олакша остваривање права и умање трошкови осигураницима. Захтев поднет у једној држави, сматра се захтевом за пензију у свим државама у којима осигураник има стаж. Да би се поступак несметано спровео у складу са овим правилом, важно је да подносилац захтева наведе све државе у којима је радио и да у зах-

тев приложи одговарајуће доказе о стажу. Уколико се доказима о стажу не располаже, потребно је у захтеву што прецизније навести послодавце и тачна места и периоде рада. Наравно, ово се односи на запослење, али и на обављање самосталне делатности, или на било који други рад који је према правним прописима поједине државе предвиђен као обавезно пензијско осигурање. Уколико осигураник није сигуран да ли је по основу свог рада био у пензијском осигурању, сугерише се да у захтеву такав период наведе, а у поступку ће се проверити да ли у иностранству постоји стаж по основу кога може да се оствари право на пензију.

По подношењу захтева за пензију, прва обавеза Фонда је да утврди пензијски стаж навршен у Републици Србији. Уколико је трајање тог стажа довољно за остваривање права на пензију, приступиће се доношењу решења и утврдиће се право на тзв. самосталну пензију. За овакву пензију, стаж навршен у иностранству није потребно урачунавати и из тог разлога није неопходно претходно тражити потврду од иностраног носиоца осигурања. По доношењу решења, у све државе у којима је навршен стаж упутиће се одговарајуће обавештење о захтеву, уз потврду стажа који је навршен у Србији и доказе о стажу у тој држави, као и обавештење о окончању поступка у Србији. На основу ове документације, инострани носиоци ће спровести поступак према прописима тих држава и одлучити о праву на пензију. Ово значи да остваривање права на пензију у Србији не значи да су услови испуњени и у иностранству, па је могућа ситуација да старосни пензионер мора да сачека навршење још неке године живота, или да инва-

лидски пензионер не испуњава иностране услове за инвалидску пензију. Наравно, могућа је и обрнута ситуација, односно да су услови друге државе „блажи“, па да осигураник раније добије пензију из иностранства него у Србији. У случају да по спроведеном поступку осигураник добије српску пензију, али за инострану не испуни услове, потребно је да по испуњењу услова поново поднесе захтев, и то поново у држави у којој живи, без обзира на то што се тај захтев односи искључиво на инострану пензију.

У случају да стаж навршен у Србији није довољан за испуњење законских услова за пензију, неопходно је затражити потврде стажа из свих земаља у којима је тај осигураник радио. Пошто оваква ситуација може и знатно да одложи почетак коришћења пензије, пожељно је да осигураници и пре подношења захтева за пензију Фонду поднесу захтев за утврђивање стажа у иностранству. На тај начин могу и да избегну изненађења у погледу трајања навршеног иностраног стажа. По пријему потврда и испуњењу услова, решењем ће се утврдити право на сразмерну пензију, а у укупан стаж ће се сабрати сви навршени стажеве, или само инострани стаж који уз српски чини довољан збир за испуњење услова. На пример, према свим споразумима закљученим са државама насталим на подручју СФРЈ, стаж у трећој држави се узима у обзир само уколико је он услов за остваривање права. При одређивању висине пензије, у обрачун се узимају искључиво зараде остварене у Србији. Затим се висина пензије одређује као

да је сав урачунат стаж навршен у Србији, а потом се од тако добијеног износа обрачунава сразмеран део који одговара уделу српског стажа у укупном трајању. Сличан принцип примењују и друге државе, па тако не може да се догоди да, на пример, ниже зараде у Србији умање француску, словеначку, или канадску пензију. Корисник сразмерне пензије у Србији може да буде корисник самосталне пензије у другој држави, или чак може да користи и другу врсту пензије, па тако српски старосни пензионер може у другој држави да користи инвалидску, или породичну пензију. Од ових правила постоје изузеци, али ће референти који воде поступак на то правремено упозорити странке. Споразуми уређују и питање преузимања навршеног стажа који је краћи од минималног прописаног трајања за остваривање права, а та граница је најчешће постављена на 12 месеци. У случају да постоји такво ограничење, инострани стаж на свој терет преузима носилац друге државе.

Уколико је осигураник радио у Републици Србији, а у време испуњења услова за пензију има пребивалиште у другој држави, захтев за пензију подноси носиоцу те државе који ће спровести све потребне радње у поступку и затим о захтеву обавестити наш Фонд. Управо у циљу да се поступци спроведу правилно и да се избегне потреба за каснијим изменама у утврђеним правима, увек је у захтеву потребно навести све остварене стажеве, без обзира на то у којој земљи се захтев подноси.

Мирослав Мирић

Нови клинички центар у Нишу

Председник Србије Александар Вучић отворио је нови Клинички центар у Нишу који ће прве пацијенте у собама опремљеним по светским стандардима примити до краја године. Нишки клинички центар намењен је пацијентима са југа и југоистока Србије, али и из осталих крајева земље, па се процењује да ка њему гравитира близу два милиона становника.

Нови КЦ у Нишу има 50.000 квадрата. У њему ће бити смештено 38 клиника и 1.525 болесничких постеља. Изградња је коштала 50 милиона евра а опрема је купљена новцем из буџета Републике Србије. Најављена су нова запошљавања медицинских радника за потребе новог КЦ па се врло брзо очекује да посао добије сто медицинара. Свечаном отварању Клиничког центра присуствовале су бројне високе званице из Републике Србије и Републике Српске, запослени у нишком здравству и многи грађани Ниша и околних места.

Скупштина ГОП Београда

Крајем децембра одржана је седница Скупштине Градске организације пензионера Београда (ГОП). Седница је у највећем делу била посвећена упознавању чланова Скупштине ГОП са актуелним економско-социјалним положајем пензионера Србије. На Скупштини се, између осталог, разговарало и о Сениор плус картици и погодностима које нуди пензионерима.

Василије Белобрковић на Скупштини

На седници Скупштине ГОП размотрена је и информација о функционисању Добровољног фонда солидарности пензионера и његовој одрживости.

Аранђеловац: јубилеј Црвеног крста

Црвени крст Србије основан је давне 1876. године а Србија је једна од првих држава у свету у којој је установљена ова племенита организације. Пододбор у Аранђеловцу основан је међу првима у Србији, већ наредне, 1877. године и од тада је стално присутан као значајан чинилац и ослонац у свим недаћама.

– Овај велики и значајан јубилеј, 140 година постојања, имамо разлога да поносно обележимо – рекла је Марина Урошевић, секретар Црвеног крста у Аранђеловцу, на свечаности организованог 15. децембра. Она је додала да су Аранђеловчани активни на свим пољима хуманитарног рада и да су испит из хуманости полагали много пута.

Поводом јубилеја, 140 година рада, организована је презентација рада Црвеног крста Аранђеловац и уручење признања установама и појединцима.

Сређивање подземних пролаза у Београду

Према званичним најавама, комплетна реконструкција запуштених пасажа у Београду очекује се 2018. године, а пројекат је већ урађен.

Уништене степенице, прљавштина и проблем са водоним цевима у престоничким подземним пролазима ускоро би требало да буду прошлост. Реконструкција пасажа почеће наредне године када ће бити уређен и Теразијски плато са којим ће они бити повезани.

Сви подземни пролази су у веома лошем стању, а њихова запуштеност ставила је катанак на већину локала. Који ће пролази имати приоритет у реконструкцији, још није познато. Али, према ранијим најавама, најпре ће се сређивати они који су у најлошијем стању, као што су пасажи у Балканској и код Вуковог споменика.

Кикинда: некад се баш добро јело

Генерација Кикинда у трећем добу покренула је пре седам година смотру изворног народног стваралаштва старих. Сада су се подухватили и задатка да сачувају од заборава јела зготовљена на старински начин.

На манифестацији под називом „Ал се некад добро јело, баш“ припремљен је гулаш скуван у казанима, а на менију су били и папци у сафту. Пензионерке су месиле слана и слатка теста и изнеле на трпезу још шездесетак специјалитета. Није остало ни „насуво с маком“, како Лале називају резанце, па „кромпир у чакширама“, кришка хлеба од чувене циповке премазана машћу и посута паприком... Белолучне кобасице, шваргле, мајушке, крвавица, шунке, месната сланина, али и „сапуњара“ – пленили су прохтеве и највећих сладокусаца. Роловани сир, салате од поврћа, али и воћни компоти, такође су били запажени и дегустирани.

Слатки колачи зачинили су јеловник којим су били почастовани слављеници 45-годишњице пензионерског КУД-а „Сунчана јесен“ и њихови гости. Оба догађаја организована су истог дана, а манифестацију посвећену старим јелима суфинансирала је градска управа Кикинде.

Просечна плата у новембру 47.575 динара

Просечна нето зарада без пореза и доприноса у Србији исплаћена у новембру ове године износила је 47.575 динара и за 1,5 одсто је номинално и реално виша него претходног месеца, саопштио је данас Републички завод за статистику.

Просечна бруто зарада износила је 65.609 динара, што је за 1,6 одсто номинално и реално више него у октобру.

У односу на новембар 2016. године просечна нето и бруто зарада номинално је виша за четири одсто, а реално за 1,2 одсто.

Папирне фактуре су прошлот

Фактура, која је досад била у папирном облику, одскоро више не мора да садржи ни печат ни потпис одговорног лица.

Влада Србије је донела одлуку да, у циљу ефикаснијег, рационалнијег и јефтинијег пословања, рачуноводствене исправе, укључујући и фактуре, не морају више да се штампају нити да садрже печат и потпис.

То значи да правна лица и предузетници могу издавати фактуре у папирном или електронском облику које су валидне без потписа и печата, а такође не морају да се штампају и шаљу поштом.

Ова новина допринеће уштеди новца, папира и времена, а то значи брже, ефикасније и рационалније пословање, у складу са савременим стандардима.

Лесковац: бесплатни прегледи грађана

У оквиру акције бесплатних прегледа грађана коју спроводи Министарство здравља у недељу 24. децембра у Лесковцу је прегледана око 1.200 пацијената. Грађани су могли да ураде лабораторијске анализе, ултразвук абдомена, офталмолошки преглед и ЕКГ срца. Ангажовано је педесетак здравствених радника из Лесковца и ово је био рекордан одзив пацијената.

Бесплатни прегледи ће бити настављени и у јануару 2018. године.

Првенство у женској кошарци за ОСИ

Поводом обележавања 3. децембра, Међународног дана особа са инвалидитетом, и Европске недеље кошарке у Новом Саду је одржано Државно првенство Специјалне олимпијаде Србије у женској кошарци.

Организатор је била Специјална олимпијада Србије а домаћин Спортско друштво школе „Милан Петровић“ Нови Сад.

На државном првенству учествовало је десет екипа из десет градова Србије, са око 80 девојчица које похађају школе за едукацију и рехабилитацију деце са сметњама у развоју.

Такмичење је одржано под покровитељством покрајинске Владе, а присуствовали су и представници Секретаријата за спорт и омладину, локалне самоуправе, спортских и педагошких установа из Новог Сада.

Праксом до сталног посла у Крушевцу

Национална служба за запошљавање у Крушевцу спроводи програм стручне праксе за незапослене у сарадњи са америчком компанијом „Купер Тајерс“ од пре три године, када су први практиканти кренули на обуку. Компанији су углавном потребни машинци, електроинжењери, технологи, али и други стручњаци. Од 41 приправника, двадесет деветоро је добило стални посао, што је више од 70 одсто.

Сви они који нису добили стални посао стекли су неопходно искуство и препоруку за новог послодавца, неког од страних инвеститора који започињу, или проширују производњу у Крушевцу.

Јубилеј новина „Мађар со“

Поводом обележавања 73. годишњице листа „Мађар со“, 70. годишњице дечјег листа на мађарском језику „Јо пајташ“ и 60. годишњице оснивања штампарије Форум, 20. децембра у Новосадском позоришту одржана је свечаност на којој се присутнима, између осталих, обратио и Игор Мирковић, председник Покрајинске владе.

Информисање на језицима националних мањина један је од најзначајнијих механизма за очување њиховог националног и културног идентитета и језика. У предлогу покрајинског буџета за 2018. годину за целокупан систем јавног информисања у АП Војводини опредељено је 341 милион динара, а од тога је више од 83 процента намењено за медије на језицима националних мањина.

ПОСЛОВНА ГОДИНА ИЗ УГЛА ЗАПОСЛЕНИХ У ФОНДУ ПИО

Колегијалност – кључ за

Изванредним залагањем запослених у свим организационим јединицама у Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање пословну 2017. годину обележио је висок ниво ажурности у доношењу решења у законском року. Комплетна ажурност Фонда ПИО у доношењу решења у року од 60 дана износи 90 одсто, а од 35 филијала (са службама), више од 95 одсто њих премашило је овај проценат. У филијалама Бор и Чачак ажурност износи чак 100 одсто, а у Ваљевоу, Зајечару и Краљевоу 99 процената. Рад запослених у Фонду ПИО заснован је на законима и подзаконским актима, чија је примена једнообразна у свим организационим јединицама. Обављају се послови високе сложености, који се често састоје из више независних задатака и зато је тимски рад пресудан за добар резултат.

Ево шта о томе каже Иван Германовић, виши стручни сарадник за опште послове у Филијали Бор.

– У борској филијали, укључујући и испоставе, сви су максимално ангажовани и тимски оријентисани. Из петогодишњег професионалног искуства могу да кажем да је у Фонду свака година пуна изазова, а главни циљ је да увек, у оквирима законских прописа и процедура рада, изађемо у сусрет осигураницима и корисницима.

Иван је претходно радио на одлучивању о правима из пензијског и инвалидског осигурања, те познајући одлично и овај делокруг послова наводи да његове колеге из Одељења за одлучивање о правима из ПИО раде у просеку дневно на око петнаест предмета.

Своје виђење 2017. године дала је и Душица Мандић, виши стручни сарадник за решавање о правима из ПИО у Филијали Чачак. Она истиче да је и у 2017. било много посла и поднетих захтева, али је њен највећи утисак да је, ма колико обим посла био велики, увек више колегијалности. Посао им, како каже, не пада тешко јер увек могу да се консултују и добију подршку других колега у решавању спорних питања.

– У просеку, кроз руке једног референта дневно прође око 15 предмета из права по коме се доносе одговарајуће одлуке (пензије, погребни трошкови, помоћ и нега другог лица, телесно оштећење, покретање поступка са другим државама, захтеви по службеној дужности и др.), и управо је у току рада важно што увек сви запослени могу да се консултују међусобно, са координаторима, са начелником Одељења за ПИО, али и са директором филијале – истиче Душица Мандић.

Да су добри међуљудски односи у колективу допринели резултатима рада мисли и Жељка Тимотић из Филијале Ваљево. Жељка, која ће ускоро навршити пуних десет година у Фонду, ради на пословима вишег стручног сарадника за решавање о правима из ПИО.

– Добра сарадња се огледа од рада у писарници, преко Одсека матичне евиденције и целог Одељења за ПИО, до контроле и Одељења за финансијске послове. Посао

ким фондом за здравствену заштиту и центрима за социјални рад.

Маријана Ванкић ради у Филијали Зајечар већ 17 година и с поносом истиче да је то њен први посао. Наводи да јој је драго што једна мала филијала може да допринесе угледу и унапређењу рада целог Фонда.

– Из угла контролора на одлучивању о правима из ПИО желим да нагласим да бројне ситуације захтевају сарадњу са колегама из Одсека матичне евиденције, са

Иван Германовић

Жељка Тимотић

Душица Мандић

Маријана Ванкић

одељења у коме радим је веома динамичан, а тимски рад и узајамна сарадња службе Матичне евиденције и одељења за служан је за постигнуте резултате и висок ниво ажурности. Новина у 2017. години нам је био нови Закон о општем управном поступку, а желим да нагласим да запослени у Фонду, у поступцима по захтеву странака, такође успостављају и ефикасну екстерну сарадњу – са Националном службом за запошљавање, Пореском управом, Републич-

колегама који раде на доношењу решења, као и са колегама из Одељења за финансијске послове, све у циљу решавања спорних питања, те да нам је помоћ начелника у свакодневном раду драгоцен. У филијали влада пре свега озбиљан однос према послу, посвећеност свим корисницима и осигураницима, односно свим грађанима – истиче Маријана.

Тимски рад је у првом плану и у Филијали Краљево.

добар резултат

Радмила Вујовић, виши стручни сарадник за утврђивање права, сматра да су све колеге изузетно вредне, а да се пожртвованост у послу види у писарници и Одсеку матичне евиденције, јер им се у великој мери комплетирани предмети достављају на рад.

– Ми затим настојимо да одмах завршимо све предмете, у истом дану, како би већ сутрадан могао да их прегледа контролор. И са контролорима, којих има три у Филијали Краљево, такође имамо изузетну са-

туално недостаје од документације коју треба да приложи – објашњава Радмила Вујовић.

Марија Бошков, виши стручни сарадник у Одељењу за решавање о правима из ПИО у Филијали Зрењанин, која у Фонду ради од 2001. године, каже да је у 2017. било много посла, али су се сви трудили да стриктно поштују законске рокове приликом доношења решења и у томе су у високом проценту и успели.

радница филијале, присуствовала семинару о примени е-управе у Фонду јер ће овај систем, када буде почео да се примењује у пуном капацитету, много олакшати посао запосленима у Фонду, као и корисницима услуга – каже Марија Бошков.

Самостални стручни сарадник за план и анализу у Сектору финансијских послова у Дирекцији ПФ, Славица Лончар, у Фонду је од 2008. године и каже да у свом послу редовно сарађује са колегама из свих филијала у Војводини.

– У групи плана и анализе има нас више ове године а и обим послова нам се повећао. Радимо недељне, месечне и годишње извештаје који се обједињују на нивоу Покрајине и шаљу у Дирекцију у Београд, а на основу тих података се на нивоу Србије праве статистички месечни и годишњи билтени. Ја не примам странке али имам редовну сарадњу са колегама из свих филијала у Војводини јер има пуно послова који се раде на Порталу, док у Дирекцији ПФ тесно сарађујем са колегама из књиговодства, исплате и ИТ сектора. Сарадња и колегијалност су на високом нивоу, што је јако важно, посебно јер су се обим и разноврсност послова ове године знатно повећали – наводи Славица Лончар.

Контакт центар РФ ПИО у оквиру Дирекције Фонда скоро три године је свакодневно на услузи нашим грађанима из целе Србије. Ту су да помогну одговарајући на сва питања која корисници и осигураници имају и да разреше многе њихова недоумице. Једна од оних који свакодневно телефоном комуницирају са грађанима је и Драгица Југовић, самостални стручни сарадник, у Фонду цео радни век, а у Контакт центру од оснивања.

– Дневно примимо по неколико десетина позива који су заиста разновидни: почев од оних најједноставнијих када ће исплата пензија, преко оних о потребним документима, до питања о остваривању конкретних права. Сваког саговорника пажљиво саслушамо и могу да кажем да сви грађани уколико имају било какву дилему слободно одмах позову наш контакт центар и одговор ће сигурно добити брже него што су очекивали – објаснила је Драгица Југовић.

Може се закључити да је најбоља порука која је већ послата, уистину, сам резултат рада који је постигнут у 2017. години заједничким залагањем свих запослених у Фонду, и да се она већ преноси и на нову 2018. годину.

Јелена Оцић
Мирослав Мектеровић
Драган Корач

Славица Лончар

Марија Бошков

Радмила Вујовић

Драгица Југовић

радњу. С друге стране, трудимо се да са странкама комуницирамо и телефонски јер то такође убрзава поступак. С обзиром на то да је Краљево град са великим бројем војних лица, и у 2016. и у 2017. години било је око 1.200 захтева војних пензионера за ванредно усклађивање пензија и закључивање вансудских поравнања, и тај посао је приведен крају, јер смо са странкама комуницирали директно кад год смо могли и обавештавали их о томе шта евен-

– Због тога смо врло задовољни, а успели смо великим делом захваљујући и квалитетном раду колега из осталих организационих делова, као и помоћи начелнице одељења и директорке филијале – истиче Марија и додаје да је сваке године све боља сарадња и са корисницима права и осигураницима, који имају пуно поверење у њихов рад.

– У 2017. је било пуно новина и у техничко-технолошком смислу, а мени лично много значи што сам, као једна од овлашћених

САВЕЗ ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ ОБЕЛЕЖИО МЕЂУНАРОДНИ ДАН ОСИ

Добре законе треба доследно примењивати

Поводом 3. децембра – Међународног дана особа са инвалидитетом, у Скупштини Аутономне Покрајине Војводине одржана је 1. децембра свечана седница Савеза инвалида рада Војводине. Међу бројним гостима свечаности су присуствовали и Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије, Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу РФ ПИО, Стана Свиларов, председница СИР Војводине, Станко Нимчевић, потпредседник Републичког СИР, Палимир Тот, потсекретар у ресорном Секретаријату, и Стеван Радишић, потпредседник СИР Војводине.

Покрајински секретар Предраг Вулетић је истакао да је више од годину дана Покрајинска влада партнер организацији Савеза инвалида рада, што и јесте улога институција.

– Све што сте ви кроз свој рад и стечени инвалидитет учинили за нас обавезује нас да вам захвалимо и да вам се одужимо. Наша обавеза је да и на Међународни дан ОСИ, али и сваког другог дана радимо на видљивости особа са инвалидитетом, као и на подизању њиховог животног стандарда. Следећа година биће година улагања у социјалну заштиту, кроз које ће се радити на приступачности објеката социјалне заштите у АПВ – рекао је Вулетић и позвао све општинске организације СИР Војводине да се са својим пројектима пријаве на конкурсе Владе Војводине за унапређење социјалне заштите у Покрајини. Први конкурс биће расписан већ током фебруара наредне године.

Славко Имрић, директор ПФ ПИО, истакао је да су закони

Обраћање Славка Имрића

који регулишу положај ОСИ у нашем друштву донети у складу са највишим стандардима ЕУ, а посебно је похвалио кровни документ – Стратегију унапређења положаја ОСИ у Републици Србији за период до 2020. године. Имрић је говорио и о проблемима са којима се особе са инвалидитетом данас сусрећу – незапосленост, незавидан материјално-социјални положај, потешкоће у свакодневном функционисању, и навео да велики број њих прима само накнаде за телесно оштећење без могућности остваривања права на пензију.

Директор Покрајинског фонда је изнео и податак да учешће инвалидских пензионера у укупном броју корисника пензија константно опада од 2003. године, када су они чинили једну трећину укупног броја пензионера. Према подацима Фонда ПИО, закључно са септембром ове године, на територији Републике Србије било

је 295.524 инвалидска пензионера, односно 17,2 процента укупне пензионерске популације, са просечним износом пензије од 22.929 динара. У Војводини инвалидски пензионери чине 16,7 одсто укупног броја пензионера у Покрајини, а њихова просечна пензија је 23.686 динара. Имрић је навео и да је у Војводини у првих десет месеци ове године запослено 3.660 ОСИ, од тога 1.300 жена, а да је право на рехабилитацију у РХ центрима и бањама Србије о трошку Фонда ПИО, закључно са 15. новембром ове године, искористило 495 корисника инвалидских пензија из Покрајине, од укупно 586 одобрених. Славко Имрић је на крају истакао да ће, као и досад, за чланове СИР Војводине, своје дугогодишње сараднике, увек имати отворена врата и пружиће им подршку у будућим активностима за квалитетнији живот ОСИ у нашем друштву.

Председник СИР Србије, Божидар Цекић, похвалио је вишегодишњу подршку Фонда ПИО. Говорећи о приоритетима у раду, Цекић је истакао да СИР Србије и Војводине имају велику помоћ Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Покрајинског секретаријата за социјалну политику, као и локалних самоуправа широм Србије.

– Имамо више од 400.000 чланова, али се тиме не поносимо, већ се трудимо да нас буде што мање тако што ћемо обезбедити бољу заштиту на раду и бољу здравствену заштиту. Србија је претходних година донела добре законе за ОСИ, међутим, апелујем на све од којих то зависи да се они и доследно примењују – истакао је Божидар Цекић.

Председница СИР Војводине, Стана Свиларов, на крају свечане седнице доделила је признања и поклоне најактивнијим члановима и заслужним гостима.

М. Мектеровић

Активни целе године

Председник СИР, Божидар Цекић, који је и члан Савета Владе Србије и члан Већа самосталних синдиката Србије, у разговору за наш лист поново је нагласио да је основни задатак Савеза да током целе године на све начине помаже својим члановима и информисе их о правима и могућности-ма које им се пружају.

– Није проблем ни у прописима, последњих година донето је више законских прописа који посредно или непосредно утичу на живот и рад инвалида. Још се ради и на побољшању појединих решења, али је проблем што се они не спроводе доследно у пракси. Веома је важно и правовремено и тачно информисање оних на које се ти прописи односе, да на време

и потпуно буду обавештени о својим правима. Зато ми стално радимо на информисању својих чланова, тако да је и ове године одржано више округлих столова и трибина широм земље – истакао је Цекић.

Треба рећи и то да је међу 450.000 пензионера који при-

мају мање од 15.000 динара месечно највише управо инвалида рада јер они имају за око трећину мање пензије од старосних пензионера, пошто немају пун радни стаж.

– Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом или кривицом, да велика

већина, више од 90 одсто инвалида рада свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне. Зато ми као савез стално настојимо да организације инвалида рада „уђу“ у финансијске планове свих институција, од државних до локалне самоуправе, да би за своје чланове обезбедили бар неку помоћ. Имамо заиста помоћ и разумевање Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и сматрам да је најважније ресорног министра Зорана Ђорђевића о изради социјалних карата управо то што нам треба и што ће допринети побољшању положаја наших чланова – истакао је Божидар Цекић, председник СИР Србије.

В. Анастасијевић

У ПАЛАТИ СРБИЈА ОБЕЛЕЖЕН ДАН ОСИ

Једнака права, не и могућности

Поводом обележавања Међународног дана особа са инвалидитетом у Палати Србија одржана је пригодна свечаност уз присуство највиших званичника Републике Србије.

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић рекао је том приликом да је један од најважнијих стратешких циљева унапређење положаја и заштита права особа са инвалидитетом.

На скупу је говорио и Милан Стошић, председник Савеза слепих Србије, који је нагласио значај поштовања права инвалида и регулација њиховог статуса.

Говорећи на свечаности, повереница за заштиту равноправности, Бранкица Јанковић, рекла је да инвалиди имају једнака права у Србији, али још не и једнаке могућности и да на томе треба радити.

Након њих, присутнима се обратио председник Србије Александар Вучић који се посебно осврнуо на понос који изазивају успеси наших параолимпијца, поручујући им да могу да рачунају на још већу подршку државе, као и све остале особе са инвалидитетом.

Г. О.

ИНВАЛИДИ РАДА ПЕТРОВАЦ НА МЛАВИ

Први пут обележили свој дан

У просторијама Удружења инвалида рада у Петровцу на Млави, уз финансијску подршку локалне самоуправе, први пут је обележен Дан особа са инвалидитетом. Слављу су се придружиле и комшије из удружења инвалида рада Пожаревца, Жагубице и Костолца, као и чланови Удружења дистрофичара града Смедерева и Удружења РМВИ Петровца.

Том приликом најугроженијим члановима подељени су пакети основних намирница.

Удружење је свакодневно на услузи члановима чији се број стално повећава. Од активности посебно издвајају прибављање потребне техничке документације за израду косе рампе испред поште и удружења. Члановима помажу око прикупљања документације за остваривање неких погодности за особе са инвалидитетом (паркинг место, попусти при регистрацији возила, итд.).

Пројектом за следећу годину предвиђена је боља сарадња са осталим удружењима у Србији, као и са локалном самоуправом, која је обећала да ће се захтеви ОСИ брже решавати. Са Удружењем пензионера Петровца деле исте просторије, па је то заједничка полазна основа за још бољу сарадњу.

С. М.

ИСТРАЖИВАЊЕ О ЖИВОТУ СТАРИЈИХ У УРБАНИМ СРЕДИНАМА У СРБИЈИ

Изазови старења у градовима

Петина старих у Србији живи лоше, док 59 одсто нема уштеђевину којом може да покрије изненадни трошак од 10.000 динара, показало је истраживање. „Старење у градовима, изазови савременог друштва“ спроведено у 16 градова и општина чији су резултати представљени 25. децембра. Старији од државе очекују финансијско оснаживање, већу бригу и помоћ, боље здравство и услове за достојанствену старост.

О истраживању су излагали Бранкица Јанковић, повереница за заштиту равноправности, Весна Миленовић, генерални секретар Црвеног крста Србије, Марија Раковић из Популационог фонда Уједињених нација (УНФПА), Наташа Тодоровић из Црвеног крста Србије, као и Градимир Зајић, социолог.

– Сваки десети има приходе испод апсолутне линије сиромаштва, на граници сиромаштва је осам одсто старијих, док са примањима испод просечне пензије живи њих 28 процена. Истраживање је показало да 18 одсто анкетираних нема добру исхрану, а 39 одсто њих

Градмир Зајић, Марија Раковић, Бранкица Јанковић, Весна Миленовић, Наташа Тодоровић

ни новца за одећу и обућу. Нешто више од десетине старијих нема добро грејање зими, потешкоће у кретању има 37 одсто старијих житеља Србије, тако да је трећина старијих у 2017. имала потребу за негом у свом дому а већина старијих сматра да ће им помоћ бити потребна у будућности. Сваки десети грађанин користи услуге помоћи у кући иако потребу за тим има двоструко више њих. Услуге геронтодомаћица користи шест одсто старијих грађана, иако много већи број има потребу за тим. Старији од државе очекују финансијско оснаживање,

као и већу бригу и помоћ, бољу здравствену заштиту и друштвене услове за достојанствену старост – навео је социолог Градимир Зајић.

Повереница Бранкица Јанковић је навела да су ова и слична релевантна истраживања важна ради социјалног укључивања старијих као важног предуслова за развој друштва, и проналажења најадекватнијих и најоптималнијих решења за активно учешће старијих суграђана у друштву.

Према речима представнице Црвеног крста Наташе Тодоровић, старији људи осећају не-

једнакост, несигурност, многи су маргинализовани, а део проблема настаје и због стереотипа да су спори, да се споро крећу и да споро плаћају рачуне.

У Европи 68 одсто становништва живи у градовима, а у Србији више од половине становника живи у урбаним срединама. Све земље које се суочавају са овим изазовима покушавају да пронађу начине како да се најрационалније омогући приступ услугама здравствене и социјалне заштите, адекватан транспорт и учешће старијих особа у друштву.

Ј. Оцић

УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ТРЕЋЕ ДОБА „ЂУРО САЛАЈ“ БЕОГРАД

Могу, доћи да видиш

Универзитет за треће доба „Ђуро Салај“ Београд организатор је децембарског дружења пензионера на нивоу града под слоганом „Могу, доћи да видиш“. Овом дружењу претходио је конкурс са позивом да свако ко жели, а бави се неком активношћу – сликарством, фотографијом, вајарством, писањем, ручним радом, глумом, музиком, фолклором... може да се пријави. Одзив на конкурс био је изнад сваког очекивања, пријавило се и радове послало више од 150 учесника. Галерија „Театра 78“ била је просто начичкана радовима. Изложене експонате чиниле су слике, фотографије, безброј ручних ра-

дова. Уз музику орила се песма, причало се и стицана су нова познанства. Импресивно је шта све људи који су већ оптерећени годинама могу да створе. Овде се може применити изрека: „Човек не може да учини ништа против тога што стари, али се мора свим силама трудити да не застари“.

На великој сцени „Театра 78“ своје умеће показали су: фолклористи, певачи, глумци, рецитатори... Програм је изведен професионално и на највишем уметничком нивоу што потврђују аплаузи упућени извођачима. Сви заједно још једном смо доказали колики потенцијал имају грађани у позном добу и

Весело уз музику

колико тога најстарији могу да ураде ако су мотивисани. Универзитет за треће доба „Ђуро Салај“ место је окупљања свих који желе активну и плодно-сну старост.

На крају, како и приличи, подељене су захвалнице и пригодни поклони свим учесницима програма уз жељу да оваквих сусрета буде што више.

Милан Радосављевић

Богат садржај и у 2018.

Посебан програм Музеја афричке уметности „МАУ за све, сви у МАУ“ започет је 2015. године са идејом да се изађе у сусрет потребама и интересовањима старијих суграђана. Бесплатни садржаји музеја најстаријима ће бити доступни и у наредној години, као и до сада – сваког првог четвртка у месецу, у термину од 10 до 12 часова.

– Комбинујући излагања и презентације на одабране теме из домена афричке уметности и културе са креативним радионицама, учесницима пружамо могућност да квалитетно искористе време и упознају се са предметима из музејских збирки, њиховим пореклом, начи-

ном употребе, али и техникама њихове израде. Наш програм нуди посебно осмишљене бесплатне садржаје за пензионере током њихове посете Музеју, а мобилност музејског тима омогућава и посету геронтолошким центрима, уколико је покретљивост корисника отежана

– наводи др Марија Алексић, директор Музеја афричке уметности.

Током 2017. године одржано је 12 сусрета „МАУ за све, сви у МАУ“ – уз стручни надзор куратора, у ентеријеру, понекад и на отвореном, у прелепом амбијенту баште Музеја афричке

уметности, креиран је простор не само за „терапију путем уметности“ и уметничко изражавање посетилаца старије животне доби, већ и за обострану, међугенерациску размену знања, размишљања и искустава.

У занимљивом и креативном дружењу у оквиру овог програма јединог музеја у региону који је искључиво посвећен култури и уметности афричког континента, до сада је учествовало око 500 старијих суграђана. Поред наставка овог програма намењеног најстаријима и у 2018. години, Музеј афричке уметности за кориснике „Београдске сениор картице“ одобрава попуст од 50 одсто на цену индивидуалне улазнице. **В. К.**

КЊАЖЕВАЦ

Чување обичаја

Удружење за неговање традиције „Извор“ из Књажеваца, у сарадњи са Туристичком организацијом Књажеваца, а под покровитељством општине Књажевац, организовало је 2. и 3. децембра Дванаесте етно-сусрете удружења и асоцијација „Србија Књажевац 2017. године“. Ови сусрети имају за циљ очување старих обичаја који су Књажевцу донели титулу изузетне дестинације Европе.

Ова већ традиционална манифестација одвија се у знаку промоције зимске туристичке понуде и сеоског туризма на Старој планини, као и очувања наслеђа и духовне вредности општине Књажевац и региона.

Дванаести сусрети етноудружења и асоцијација Србије са више стотина учесника приказали су богатство различитости народа и народности који живе на тлу Србије. На неколико десетине штандова у холу и малој сали Дома културе представили су порекло фолклора, старе занате, рукотворине, као и домаћу кухињу. У великој дворани изложени су обредни пешкири и обредни хлебови, а на крају сусрета учесницима су додељена признања и награде. Из богате ризнице „Извора“ први пут је јавности представљена збирка народних ношњи из свих крајева књажевачке општине.

Д. Ђорђевић

МЕЂУГЕНЕРАЦИЈСКИ КОНЦЕРТ У ОБРЕНОВЦУ

Сложно млади и старији

Геронтолошки клуб пензионера Обреновац организовао је други пут међугенерациски концерт под слоганом „Заједно, сложно – напред“. Поред домаћина, кога су представљале две мешовите певачке групе, учествовали су и хорови Геронтолошког центра у Обреновцу и ОШ „Посавски партизани“, балетски студио „Идеа“, Друштво за неговање традиције и културе „Јека“, прослављени хор „Обреновачке девојке“ и најмлађи учесници из вртића „Зека“ ПУ „Перка Вићентијевић“. Међу учесницима запажен наступ имали су млади хармоникаш Дејан Стевановић, фрулаш Милован Станојевић, певачица Миља Николић, трио извођача Љубина Стијачковић, Јово Ђуровић и Миленко Љубичић.

– Велико ми је задовољство што смо успели на једном месту да окупимо разне генерације извођача и успешно организујемо још једно незаборавно вече. Да смо у праву потврда је и то што је сала Дома културе и спорта била испуњена до последњег места – речи су видно задовољне Вере Витезовић, координаторке Геронтолошког клуба Обреновац.

Геронтолошки клуб броји око 400 корисника од којих је свакодневно у клубу присутан велики број њих.

– Корисници могу, поред уобичајених друштвених активности, разговора уз кафу и чај, своје склоности да искажу у неколико радионица и секција. Такође, активно учествују на такмичењима, концертима и другим активностима. Не правимо разлику у годинама, и поред наших сениора, своје место у клубу су нашли талентовани млади људи спремни да се искажу из било које области културе и уметности – поручила је Вера Витезовић.

М. Ашковић

ТАКМИЧЕЊЕ „СТО ПОСНЕ ХРАНЕ”

Нишка посна трпеза најбоља у Србији

Екипа нишких куvara, чланова Удружења угоститељских и туристичких радника града, свеукупни је победник такмичења „Сто посне хране” одржаног почетком децембра у Пожаревцу. Ова гастро-туристичка манифестација одржава се већ двадесет година увек у другом месту. Овог пута је домаћин био Пожаревац одакле се победнички тим вратио задовољан постигнутим резултатима, али и гостопримством. На такмичењу је представљено више од 500 јела и посланица које су припремали куvari из педесетак удружења, ресторана и школа из свих крајева Србије.

Нишки победнички тим чинило је 10 такмичара са капитеном Драганом Стојменовићем, дугогодишњим угоститељем из

У појединачној конкуренцији су се такмичиле и матуранткиње Угоститељско-туристичке школе из Ниша Андријана Јовановић и Марија Ђорђевић, које се већ припремају за пут у Истанбул, где ће се од 25. до 28. фебруара 2018. огледати у припреми јела модерне кухиње.

Ниша. У појединачном пласману, прво место у спремању традиционалних посних јела освојиле су Бојана Филиповић и Милена Алексић Ивановић, док су међу јуниорима најбоље биле Марија Ђорђевић и Андријана Јовановић којима је уручено и специјално признање за очување традиције припремања хране.

У конкуренцији етноресторана најбољи је био ресторан „Бисер” из Ниша док је „Мрњак 2”, из Пирота, такође члан нишког Удружења, био најбољи у

категорији хотела и ресторана. Иначе, део овогодишњег српског „Стола посне хране” били су: славска погача, риба, пасуљ пребранац, пуњена посна паприка, пите, али и салата трљаница, крпена гибаница, туршија од воћа...

У Пожаревцу је специјално признање за свеукупан допринос развоју гастро-туристичке привреде уручено Зорану Миравевићу, председнику Удружења угоститељских и туристичких посленика Ниша. Миравевић каже да су кулинару

преузели обавезу да се идентитет Србије, у гастрономском смислу, сачува и одржи јер је спремање хране посебан део српске традиције и културе.

– Није случајно да смо једини православни народ који слави крсну славу. Духовност, заједништво, поштовање и константно усавршавање су мерила којима се руководимо. Зато смо и добри – наглашава Зоран Миравевић и додаје да „у спремању јела националне кухиње нема бољих од нас са југа Србије”.

Љ. Глоговац

ОСМА МАНИФЕСТАЦИЈА „ДАНИ ЈАБУКЕ”

Јабука, бренд села Карбулова

Осма манифестација „Дани јабуке”, у организацији МЗ Карбулово и Удружења воћара „Воћар-Карбулово”, одржана је и овог децембра под покровитељством општине Неготин, уз стручну помоћ и подршку Пољопривредне саветодавне и стручне службе за Борски округ.

Произвођачи јабуке из Карбулова, крајинског села, оку-

пљени у Удружењу „Воћар”, покренули су пре осам година едукативно-промотивну манифестацију „Дани јабуке”, по којој су у међувремену поставили веома познати. Тако је и ове године, на смотри којом је на својеврстан начин заокружена једна успешна производна сезона, уз предавања стручњака, приређена изложба овогодишњег рода јабука најуспешни-

јих произвођача овог воћа, организована уз помоћ саветодавца Пољопривредне саветодавне и стручне службе за Борски округ, под покровитељством општине Неготин.

– Ова година нам је била једна од најуспешнијих. Имали смо најранији пласман овог воћа на тржишта по цени од 30 до 35 центи, а више смо добијали и за индустријску јабуку. Извозничко-дистрибутивне фирме се све више ослањају на нас, произвођаче из Карбулова, што говори да смо остварили првобитну замисао и сада настојимо да уз промоцију традиције воћарства нашег краја, која је веома дуга, почнемо да остварујемо и добит кроз повећање обима и квалитета производње – каже Славољуб Стан-

ковић, председник Удружења воћара „Воћар” Карбулово.

Традиција воћарства у Карбулову у Неготинској Крајини је веома дуга. Упркос томе произвођачи су Удружење „Воћар” основали тек 2006. године, у жељи да обједињеном понудом наступају на тржишту. Три године касније, у маркетиншке сврхе, тридесетак домаћинстава одређених за ову производњу покренуло је манифестацију „Дани јабуке”,

На отварању и министар пољопривреде

Отварању манифестације „Дани јабуке” у Карбулову присуствовао је и Бранислав Недимовић, министар пољопривреде, водостројарства и шумарства у Влади Републике Србије. У пратњи представника локалне самоуправе Неготин и Борског управног округа, Недимовић је посетио и седиште Друштва пчелара „Хајдук Вељко” у Неготину, породичну плантажу лешника „Владавић” на Кусјаку, на Дунаву, и чувене пивнице овог краја.

ЗАДРУГА „СВРЉИЖАНКА“ ДОБИЛА ПОДСТИЦАЈНА СРЕДСТВА

Држава помаже задругаре

У оквиру Програма подршке спровођењу мера равномерног регионалног развоја Републике Србије кроз учешће државе у економско-финансијским подстицајима задругарства, средства од сто хиљада евра за даљи рад и унапређење производње добила је и „Сврљижанка“, задруга из Сврљига. Директорка Драгица Ристић каже да задруга постоји четири године а средства ће уложити у постројење за топлу прераду воћа, дестилерију и пољопривредну механизацију. Већ је 70 одсто добијених средстава уплаћено добављачима за потребне машине. До краја године први стиже трактор „Солис“, у јануару наредне године линија за топлу прераду воћа и сило комбајн, а казан за печење ракије у априлу 2018. године.

Произвођачи неће бити препуштени сами себи. „Сврљижанка“ има 217 задругара и они ће овом инвестицијом добити нови стимуланс за већу производњу за сада за домаће купце, а о извозу треба размишљати када задруга стане на здраве ноге и почне да производи и веће количине према захтевима страног тржишта. На сврљижким пољима и њивама највише засада, близу 800 хектара је под шљивом, вишња је засађена на око 200 хектара, а јагода, лешник, купина, малина, јабука, крушка на мањим поседима. Произво-

Свечаност у Палати „Србије“ приликом потписивања уговора

ђачи су се до сада сами сналазили у пласману робе, а задруга им нуди свеукупну помоћ од производње до продаје. Током зиме у организацији Фонда за развој пољопривреде општине Сврљиг биће организовани семинари и разна предавања за пољопривреднике и задругаре, што ће им бити од велике користи у пролећној сетви.

Драгица Ристић је захвалила надлежницима у Влади и у локалној самоуправи на добијеним средствима, а председница општине Сврљиг Јелена Трифуновић је истакла да је ово важно улагање, уз обећање да ће општина и даље помагати пољопривредницима.

С. Ћорђевић

која је током година оправдала идеју организатора.

Јабука се у Карбулову данас подиже на око 50 хектара, а приноси се крећу од 30 до 40 тона по хектару, односно и до 50 тона у идеалним годинама. У општини Неготин под воћњацима је скоро 500 хектара, а јабука, као најзаступљеније воће, подиже се на скоро трећини поменутих површина.

Јованка Станојевић

РАСПИСАН ПРВИ ЈАВНИ ПОЗИВ ЗА ИПАРД ДОНАЦИЈЕ

Новац за пољопривреднике

Министарство пољопривреде расписало је 25. децембра први јавни позив за ИПАРД бесповратна средства који се односи на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава – куповину нове механизације и опреме. Конкурсна документација по овом јавном позиву може да се подноси до 26. фебруара 2018. године.

Јавни позив за куповину нових трактора биће расписан 4. јануара 2018. године, а рок за подношење захтева трајаће до 26. фебруара 2018. године.

Висина подстицаја износи од 60 до 80 одсто, у зависности од тога да ли је подносилац млади пољопривредник, да ли се пољопривредно газдинство налази у планинском подручју и да ли се инвестиција односи на управљање отпадом и отпадним водама.

Обухваћени су сектори млека, меса, воћа и поврћа и остали усеви (одређене врсте житарица и индустријског биља). Износи подстицаја које кори-

сник може да оствари у секторима воћа, поврћа и у сектору осталих усева могу бити од 5.000 до 700.000 евра, а за секторе млека и меса од 5.000 до 1.000.000 евра.

Прихватљиве инвестиције и трошкови односе се на куповину нове механизације, опреме и трактора и опште трошкове (трошкови за припрему пројеката и техничке документације).

О условима конкурсисања за ова средства заинтересовани се могу детаљније информисати на интернет страници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (www.minpolj.gov.rs), као и на интернет страници Управе за аграрна плаћања – www.uap.gov.rs.

Информације се могу добити и телефоном, позивањем Инфо-центра Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде 011/2607-960, 2607-961, или контакт центра Управе за аграрна плаћања 011/3020-100, 3020-101, сваког радног дана од 7.30 до 15.30 часова.

Г.О.

ВЕДАР ПОГЛЕД НА СВЕТ ЧИНИ ЖИВОТ ДУЖИМ И ЗДРАВИЈИМ

Ићи сунчаном страном улице

Оптимисти својим позитивним ставом чине добро и себи и људима око себе, али стручњаци подсећају да у неким ситуацијама није лоше имати и „корисну дозу“ песимизма

Кога бисте више волели за саговорника, неког ко вас обоји црним чим седнете и почнете да слушате колико му је лоше, живот грозан, а биће још и гори, или особу која и за своје и за туђе проблеме увек има неку охрабрујућу опаску и види светло на крају тунела? Песимиста или оптимиста? Чије вам је друштво пријатније?

Дилеме нема. Логично је да ће избор пасти на оног ко ће вас релаксирати шта год да се дешава, самим тим што животу приступа са геслом „све ће бити добро“ и уверењем да нема нерешивих ситуација.

Оптимисти су увек добродошло друштво другима, али захваљујући својој природи најпре чине добро себи. Корачајући кроз живот без спутавајућег терета мрачних мисли и страха од будућности, они лакше иду напред, лакше се носе са тешкоћама, живе са мање стреса и – живе дуже. То није само уврежено мишљење, већ и научно доказана чињеница о чему сведочи небројено много студија.

Једна од њих, рађена на великом узorkу током периода од осам година чији су резултати објављени почетком године у Америчком журналу епидемиологије, пратила је 70.000 жена старости од 58 до 83 године. Код сваке од њих испитиван је степен оптимизма мерен скалом од 1 до 24.

Показало се да су испитанице са снажнијом вером у позитивне исходе биле мање у ризику да умру од карцинома, срчаног обољења или možданог удара. Тај проценат је код оних са највише израженим оптимизмом ишао чак и до 30 одсто, и то кад се искључе сви остали пратећи фактори, као што су материјална ситуација и хронична обољења: дијабетес, висок крвни притисак или депресија.

Британски „Гардијан“ помиње и закључке до којих је дошао тим са Универзитета Илиној где је код 5.100 људи рађен „кардиоваскуларни скор“ и установљено да највећи оптимисти имају двоструко боље резултате од осталих, узимајући у обзир ниво холестерола, глукозе, крвног притиска, телесну тежину и физичку активност.

Истраживања показују да оптимисти не само што очекују да им се дешавају добре

ствари, већ предузимају активне кораке да се то догоди, наводи лондонски дневник. Воде здравији живот, јер верују да ће им то користити, а околност да нису обузети негативним мислима допринеси у извесној мери мировању хормона повезаних са стресом (кортизол и адреналин), што самим тим добро делује и на крвни притисак.

Чини се да је све ово одавно знано. И код нас постоји старинска изрека: мисли добро, добро ће ти бити. Ново је што се тиме бави медицина и што сада имамо и егзактне потврде. Међутим, има нешто још новије. Збуњујуће академске тврдње да претерани оптимизам може бити опасан и да мало песимизма заправо није на одмет.

Мешовити немачко-швајцарски тим научника испитивао је током десет година три старосне групе учесника у студији (млађих, средњих и старијих година) и њихова очекивања од будућности.

Када је на крају изведена упоредна анализа прогнозираног и стварног, показало се да су млађи испитаници били највећи оптимисти, припадници средње генерације најреалнији, а најстарији су имали најскромнија очекивања, што некако и јесте у складу са животном доби. Али, занимљиво је да су у групи најстаријих они са израженим песимизмом били бољег здравља и имовног стања.

„Били смо изненађени. То вероватно показује да су старији испитаници осетљивији у погледу очекиваног животног века и труде се да задрже постојећи статус, не рачунајући да ће се ствари поправити у будућности. Стога они већу пажњу посвећују здрављу и избегавању ризика“, дао је могуће објашњење један од аутора, професор

Фридер Ланг, шеф Института психогеронтологије Универзитета Фридрих Александар у Ерлангену.

Како сад помирити сва та гледања, а не отићи у контрадикторност. Ако би се бирао између два стања духа, плуса и минуса, нема никакве сумње да су аргументи на страни оптимиста. Оно што увек носи ризик су крајности. Рецимо, превелико уздање у срећу или минимизирање неких проблема.

Као што наводи један аутор блога о потреби баланса у животу, песимиста се жали на лоше здравље, оптимиста тврди да је у одличној форми, а заправо су негде на истом. И онда се дешава да ће онај ко више брине пожурити код лекара и са и без потребе, док ће други такође потражити савет, али тек кад више не буде могао да игнорише сметње, а можда закаснило.

„Претерани оптимизам може да води у претерану самоувереност и немар према себи“, упозорава аутор чланка у америчком часопису „Психологија данас“.

Ипак, и уз ту врсту оградe, остаје ван сваке сумње да је ведар дух једна од најдрагоценијих врлина којима природа може некога да обдари. А утешно за оне остале јесте да се оптимиста не само рађа већ се и постаје. Интернет је пун инструкција о томе шта да радимо да бисмо себе напунили позитивним емоцијама и успели да будемо оптимиста у оваквом свету који се претвара у застрашујуће место.

Међу главним саветима је бити активан, одбацити негативне мисли, живети у садашњости, ићи на сунчана места, не слушати вести, уживати у тренуцима. А пре и после свега, дружити се са оптимистима.

Д. Драгић

Флексибилни пензионери

Најновији годишњи извештај о радним и пензијским приликама земаља ОЕЦД и Г-20 указује да побољшање јавних финансија смањује ентузијазам за реформе

Темпо пензијских реформи у 35 земаља ОЕЦД (Организација за економску сарадњу и развој) и Г-20 (неке нације су у обе групације) спласнуо је од 2015, констатује најновији, седми по реду, извештај „Пензије на први поглед“. Главни разлог за то је побољшање биланса јавних финансија, што је смањило притисак за хитним променама.

У минуле две године законско доба за одлазак у пензију промењено је (подигнута старосна граница) у шест земаља, док су у трећини чланица ОЕЦД промењене стопе доприноса или начин израчунавања пензије и пратећих бенефита. На основу нових законских решења, граница за завршетак званичног радног века подигнута је у свакој другој земљи, при чему је то сада повезано са очекиваним животним веком у Данској, Финској, Италији, Холандији, Португалији и Словачкој.

Ово се односи на будуће пензионере, а у просеку нормални радни век се продужава за годину и по дана за мушкарце и 2,1 годину за жене, што практично значи да ће се у пензију, опет у просеку, до 2060. одлазити тек са нешто мање од 66 година.

При том ће се у само три земље – Данској, Италији и Холандији – у пензију одлазити са навршених 68 година, док „класично“ доба за завршетак радног века – кад се прославља 65. рођендан – остаје једино у Француској, Грчкој, Луксембургу, Словенији и Турској. Занимљив је и податак да само Израел, Пољска и Швајцарска задржавају решење по којем мушкарци у пензију одлазе са више година него жене.

Овогодишњи извештај се први пут детаљније бави и новим феноменом: „флексибилним пензионерима“ – све учесталијом (али и даље недовољно раширеном) праксом „делимичног пензионисања“, односно исто тако некомплетног напуштања радне каријере. То у овом моменту примењује око десет одсто Европљана у добу између 60 и 69 година, док у ОЕЦД земљама око 50 одсто старијих од 65 ради са делимичним радним временом.

То је пракса да неко наставља да ради са умањеним бројем радних сати (и сходно томе мањом платом), примајући истовремено

адекватни део пензије. Полазиште за ово је растуће уверење да „ригидна примена правила да радни век престаје са одређеним бројем година није добра за друштво у целини“.

Делимичан рад и делимично пензионисање су пракса која је у порасту у Чилеу, Чешкој, Естонији, Италији, Мексику, Норвешкој, Португалији, Словачкој и Шведској, где је понуда радних места за сениоре у порасту.

Извештај, међутим, констатује да људи генерално имају различит приступ окончању или наставку радног века. Док једни једва чекају пензионисање и радују му се као периоду доживотног годишњег одмора и прилици да се потпуно посвете својим хобијима (и унучима), за друге је завршетак каријере по сили закона губитак идентитета, раскид друштвених веза и свега другог што доноси посао, као и суочавање са (у неким земљама драстичним) падом животног стандарда. Дакле, нешто чему се не радују.

Генерални тренд је, међутим, да је у свим деловима света све више захтева за „хибридни“ статус: да се комбинују запослење и пензије. Анкете показују да је за то чак две трећине грађана ЕУ.

Из перспективе власти, „флексибилно пензионисање“ је мач са две оштрице. Док онима који то примењују повећава бољитак и лично самопоуздање, а на општем плану позитивно утиче на бруто друштвени производ, као и на буџет с једне стране – са друге стране у неким земљама (Естонија, Исланд, Јапан, Јужна Кореја и Португалија) финансијски подстицаји да се настави са радом и кад се достигне доба за пензионисање у приличној мери оптерећују пензијске фондове.

Најновија анализа прилика у ОЕЦД, али и у земљама које нису у том форуму (Аргентина, Бразил, Кина, Индија, Индонезија, Русија, Саудијска Арабија и Јужноафричка Република), понавља забринутост из претходних извештаја о финансијској одрживости постојећих пензијских система. Реч је пре свега о претњама које у том погледу доноси стално продужавање очекиваног животног века, промене на тржишту рада („четврта индустријска револуција“ у којој раднике у све већој мери замењују роботи и друге „интелигентне“ машине), па и растуће неједнакости међу сениорима у највећем броју земаља.

Један од налаза је и да су издаци за пензије у порасту. На нивоу ОЕЦД то повећање од 1990. године је 2,5 одсто БДП. Рекордери у овом друштву су Грчка и Италија које данас за пензије троше више од 15 одсто својих бруто друштвених производа.

Оно што јесте разлог за забринутост, готово међу „миленијумцима“ (онима који су тек започели радне каријере), јесте налаз да је „све мање реална“ претпоставка на којој су засновани сви пензијски системи. Она је у томе да се после школовања налази стабилан посао и да се радни век потом завршава негде око 65. рођендана.

Таква путања је данас све мање извесна, јер је све више несигурног рада, све је више оних којима је једини избор да раде привремене (и повремене) послове и потписују радне уговоре у којима су све мање обавезе послодавца.

У оваквим околностима један број пензијских реформи се доноси у изнудици коју доноси нека криза, што неретко за резултат има њихову непопуларност, изостанак политичке подршке и на крају – потребу да се реформише оно што је већ реформисано.

М. Бекин

СКУПШТИНА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА ВОЈВОДИНЕ

Добра сарадња са Фондом ПИО

На седници Скупштине Савеза пензионера Војводине, одржаној 14. децембра у Врднику, усвојене су информације о економско-социјалном положају пензионера Србије, о спровођењу рехабилитације корисника пензија у здравственим и бањским лечилиштима, животном осигурању пензионера у 2017. години и Извештај о извршењу финансијског плана СПВ.

Гости Савеза на овом скупу били су Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, Чедомир Француски, заменик директора ПФ ПИО, и Драган Петковић, секретар Савеза пензионера Србије.

Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине,

представио је Информацију о економско-социјалном положају пензионера Србије која је прихваћена и на седници ИО Савеза пензионера Србије у новембру ове године у Београду. Он је, између осталог, констатовао да приликом слања пензионера на рехабилитацију у бање Србије о трошку Фонда

ПИО у раду комисија за одабир корисника пензија није било већих проблема и жалби, и да су им запослени у филијалама РФ ПИО максимално излазили у сусрет.

Славко Имрић је потврдио да је Фонд ПИО и ове године остварио одличну сарадњу са пензионерским организација-

ма током поступка упућивања корисника пензија на бесплатну рехабилитацију. Навео је да је ово право већ искористило око 2.500 корисника пензија из Војводине и да се тај број сваке године увећава. Такође, истакао је и одличну сарадњу са СПВ приликом поделе солидарне помоћи из обезбеђених средстава намењених за друштвени стандард пензионера у Фонду ПИО. Имрић је одговорио овом приликом и на бројна питања чланова Скупштине СПВ из домена рада ПФ ПИО и истакао да су запослени и руководство Фонда ПИО увек спремни да им помогну у решавању свих недоумица и проблема.

М. Мектеровић

ИНВАЛИДИ РАДА СРЕМСКИХ КАРЛОВАЦА

Нове просторије

Удружење добило простор за рад и дружење

Општинска организација инвалида рада Сремски Карловци недавно је свечано обележила Међународни дан особа са инвалидитетом.

Свечаности су присуствовали Нада Першић, председница ООИР Сремски Карловци, Стана Свиларов, председница СИР Војводине, Нада Остојић Агбаба, из локалне самоуправе, Љиљана Рудовић, саветник – шеф кабинета директора Покрајинског фонда ПИО, и Светлана Ђуретић, саветник директора ПФ.

Нада Першић је том приликом истакла да је удружење после 36 година од локалне самоуправе добило своје просторије, које чине канцеларија и радни простор за активности и дружење чланова.

Стана Свиларов је захвалила локалној самоуправи и нагласила да је решавање пословног простора од кључног значаја за рад удружења.

Д. Кораћ

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА НОВОГ САДА

Град помаже најстарије

Недавно одржаној седници Скупштине Удружења пензионера града Новог Сада присуствовали су Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера града Новог Сада и народни посланик, Љиљана Коковић, помоћница градоначелника Новог Сада за социјална питања, Илија Шакић, директор Филијале РФ ПИО Нови Сад, мр Радивој Мрачевић, председник Удружења против дијабетеса Нови Сад, представници гранских удружења и чланови Скупштине Удружења.

Момо Чолаковић је том приликом говорио о раду Удружења у протеклој години, о сарадњи са локалном самоуправом и социјално-економском положају пензионера, о стању пензија.

Љиљана Коковић је нагласила да локална самоуправа ради континуирано на побољшању положаја најстаријих, кроз подршку клубовима пензионера, дневним боравцима, кроз геронтопомоћ, субвенционисање рачуна најугроженијих, рехабилитацију у бањама, као и кроз помоћ у огреву, храни и потроштинама за социјално угрожене пензионере.

На Скупштини су усвојене информације о раду и финансијском пословању Удружења у 2017. години, и прихваћени План рада и Финансијски план за 2018. годину.

Д. Кораћ

Општина брине о њима

Удружење пензионера општине Чајетина основано је 1973. године. Према најновијим подацима РФ ПИО, Чајетина има 3.734 пензионера. У последњих неколико година Удружење је редован корисник буџетских средстава. У 2017. на располагању је имало 1.200.000 динара, што је било довољно за реализовање свих планираних активности. На челу овог удружења већ дуги низ година је Славко Пантовић.

– Успели смо да најсиромашнијим пензионерима, без обзира на то да ли су чланови удружења или не, поделимо пакете помоћи, а општина Чајетина нам помаже и на друге начине. Наши пензионери путују, обилазе Србију и одлазе на дружења са пензионерима из дру-

Са путовања у Републику Српску, бања Врућица Теслић

гих градова. Два пута годишње одлазимо у Републику Српску. За сва та путовања општина нам је дала аутобусе или ком-

би возила, тако да пензионери превоз нису плаћали – наводи Пантовић. Додаје да последњих година одлуком Скупштине оп-

штине Чајетина сва лица старија од 65 година могу да купе годишњу карту за превоз која кошта 1.800 динара. С том легитимацијом могу да се возе на свим релацијама које покривају аутопревозници који имају потписан уговор са општином.

Крајем септембра ове године Удружење пензионера општине Чајетина било је домаћин традиционалног масовног дружења пензионера. Био је то величанствен скуп припадника трећег доба, који су у целодневном дружењу уз песму и игру прославили сусрет у чајетинској варошици. Овогодишњем скупу присуствовало је око 650 пензионера из чак 25 удружења из Србије и Републике Српске.

Драгана Росић

ЈУБИЛЕЈ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА КРУШЕВЦА

Осам деценија постојања

Удружење пензионера Крушевца једно је од најстаријих у Србији и бившој Југославији. Основано је давне 1937. године и сада окупља 10.000 чланова (од око 30.000 пензионера), организованих у 52 месне организације.

Мада је удружење пре неколико година било у догавима а активности стагнирале, направљен је велики заокрет и на основу бројних акција и активности сада се

сврстава у ред најуспешнијих у Србији. Инвестирано је милион динара у одржавање зграде, отворени су здравствена амбуланта и фризерски салон, основан шах клуб са стотинак чланова, културно-уметничко друштво са више секција и фонд за позајмице и посмртнине. Организовани су бројни излети, дружења, подељене превозне карте – бесплатне и са попустом, формиран фонд

за хуманитарна и социјална питања и актив жена са 250 чланица.

Удружење има два ресторана у којима се служи топли оброк за само 250 динара. Према речима Милоја Богићевића, председника Удружења, рецепт за велики успех је слога, заједништво и тимски рад, одлична сарадња са месним организацијама и подршка локалне самоуправе. За чланове је обезбеђен огрев по повољним условима, 500 социјалних пакета и други видови социјалне помоћи. Локална самоуправа Крушевца обезбедила је бесплатно летовање за 33 пензионера у Грчкој.

У знак захвалности за успешну сарадњу, Удружење је поделило плакете и захвалнице појединим установама и бројним месним организацијама, градским и општинским удружењима пензионера и појединцима.

Ж. Миленковић

Прва месна организација пензионера Крушевца у Рибарској бањи

АРАНЂЕЛОВАЦ

Успешна година

Недавно је одржана свечана седница Скупштине Удружења пензионера општине Аранђеловац, у проширеном саставу. То је била прилика да председник Љубисав Гајић укратко подсети на значајне резултате и активности. Број чланова је премашио три хиљаде. Поред социјалних активности (пакети, кредити, позајмице...), обављена је и набавка дрва, угља и неких намирница. Излети, прославе рођендана, посете другим удружењима и пријем гостију, традиционалне су активности.

Посебно треба истаћи Културно-забавну секцију удружења, коју чине хор и певачке групе, и Спортску секцију. Хор и певачке групе редовно учествују на такмичењима и освајају награде. Спортска секција је у овој години постигла изванредне резултате. На Регионалном такмичењу у Лапову, у мају, били су убедљиво најбољи. Круна успеха била је на Десетој олимпијади трећег доба у Врњачкој Бањи где су Аранђеловчани освојили друго и пето место од укупно 192 екипе.

Михаило Миловановић

БЕОГРАД

Промоција трећег „Дружбеника“

Пред крај године у Дому Бежанијска коса одржана је промоција трећег броја билтена корисника Установе Геронтолошког центра Београд (УГЦБ) „Дружбеник“ (на слици).

Билтен представља ретроспективу свих битних догађаја и активности у Установи у претходних годину дана. Да би билтен досегао до своје циљне групе – корисника ове установе, али и до старијих суграђана и геронтолошке службе и службе социјалног рада, креатори „Дружбеника“ ће, као следећу фазу, покренути и онлајн издање. За реализацију „Дружбеника“ одговорна је редакција која је сачињена од корисника и чланова стручног тима УГЦБ.

Д. Г.

ГЦ „СРЕМ“ РУМА

Стигле књиге из Израела

Геронтолошком центру „Срем“ недавно је стигао поклон из далеког Израела, који је донела Ђина Лазар, ћерка Вјере Лубарде. Вјера и њен брат, познати сликар Петар Лубарда, живели су са породицом у Руми готово једну деценију, пре Другог светског рата. Вјера Лубарда је прошле године преминула у Израелу, а знајући за њен однос према Руми, ћерка је одлучила да мајчиних 113 књига и 80 касета и трака поклони румској установи за старе.

Зоран Славујевић и Ђина Лазар

– Мама је у Руми завршила основну школу и гимназију и ту провела најлепше дане младости, а тај град је увек називала „моја Рума“. Знам да би била срећна што сам њене књиге, филмове и музику поклонила ГЦ „Срем“ – казала је приликом уручења донације Ђина Лазар.

Директор ГЦ „Срем“ Зоран Славујевић захвалио је на поклоници, а за гошћу је припремљен пригодан програм.

Г. В.

БАЈИНА БАШТА

Пензионерска забава

Месни одбор пензионера МЗ Костојевићи 16. децембра 2017. организовао је забаву у локалном мотелу. Заслужни за ово окупљање су вредни чланови Месног одбора и његова председница Зорица Тадић.

– Месни одбор пензионера формиран је пре месец дана. Радимо на учлањавању у удружење, попису пензионера, јер желимо да унапредимо квалитет живота припадника трећег доба, да обновимо културно-забавни живот и информисемо их о свему што је важно за њих. У том циљу одржали смо и забаву на којој је учествовало 90 пензионера (на слици). Већина их је била из Костојевића, са представницима околних села Јакља, Јеловика, Дуба и Рогачице – каже Зорица Тадић.

На забави су били представници Удружења пензионера општине Бајина Башта а накратко се придружио и председник општине Радомир Филиповић. Дружење уз живу музику, вечеру, песму и игру потрајало је скоро до поноћи.

М. А.

ПРАХОВО

Колективно венчање

Из Прахова нам је стигло писмо које преносимо у целости: Драга редакцију, дружимо се толико година, лепо би било да сазнате мало више о нашим месним организацијама, а посебно о МО Прахово, као што и ми из наших новина упознајемо друге организације. Јер преко нашег листа „Гласа осигураника“ пензионери из Прахова добијају најбоље информације о исписницима.

Праховљани су најбројнији у Општинској организацији Неготин, има нас око 160 пензионера, и то активних. Наш председник Миодраг Кицорановић Стајк увек нам организује путовања на разне дестинације, у бање, манастире, туристичка места, па пловидбу Дунавом, и то од Текије до Трајанове табле. Поред тих путовања имали смо летос и колективно венчање 23 брачна пара (на слици), на којем је кумовао Миша Мијатовић.

Уз искрене поздраве, честитамо вам новогодишње празнике.

Ђ. М.

НИШ

Певали и плакали у исто време

Геронтолошки центар у Нишу организовао је почетком децембра за своје кориснике музичко-поетски матине, тачније концерт Вокалне групе „Невен“ из Лесковца. Пензионерско вокално друштво из Лесковца одушевило је својим наступом станаре ГЦ у Нишу, који су заједно са њима певали и плакали уз нумере из њихове младости.

Вокална група из Лесковца послује у оквиру секције жена Удружења пензионера града Лесковца и веома успешно наступа и на међународној сцени.

Пре почетка приредбе присутне су бираним речима поздравили у име гостију из Лесковца Братислав Здравковић, председник удружења пензионера овога града, као и Јасмина Илић из Геронтолошког центра Ниш.

Т. С.

СМЕДЕРЕВСКА ПАЛАНКА

Дружење са Аранђеловчанима

Поред организовања једнодневних излета и забава, Општинска организација пензионера Смедеревске Паланке редовно организује и посете другим пензионерским организацијама, као и пријеме за своје колеге.

Такво једно лепо дружење било је недавно, у клубу пензионера Смедеревске Паланке. У узвратну посету дошли су им чланови Удружења пензионера општине Аранђеловац. Гостима из града под Букуљом домаћини су се представили песмом, игром и стиховима. Наступили су чланови пензионерског КУД „Доња Јасеница“. У име гостију наступила је група певача, а дружење се наставило до увече.

Иначе, организација пензионера из града на Јасеници за своје чланове организује и дочек Нове године, а ради се и на упису огрева за наредну грејну сезону и уплаћује се чланарина за следећу годину.

Сл. К.

КИКИНДА

Честитали суседима

Петочлана делегација Удружења пензионера кикиндске општине, као и претходних година, посетила је 2. децембра, на Национални дан Румуније, своје вршњаке у Асоцијацији сениора у Темишвару. Тог дана и та организација пензионера слави свој празник.

Председник домаћина Влад Нику са сарадницима и председник кикиндског Удружења Велизар Силвестер договорили су се о проширењу сарадње. Том приликом размењени су традиционални поклони између две организације (на слици).

Делегација Асоцијације сениора узвратиће посету 27. јануара 2018. године, на Савиндан, крсну славу Општинског удружења у Кикинди. Иначе, сваке године обострано се организује барем по једно колективно дружење у Србији и Румунији, са по шездесетак учесника у једнодневној екскурзији.

С. З.

ЛЕСКОВАЦ

Концерт за вршњаке

Чланови хорске, музичко-поетске, драмске и фолклорне секције, које раде у саставу лесковачког Удружења пензионера, недељу дана пред почетак нове, 2018. године велелепним концертом честитали су наступајуће празнике вршњацима из Јабланичког управног округа, али и њиховим ближњима.

Бесплатни концерт доајена музичке сцене одржан је у препуном Лесковачком културном центру. Аплаузе публике побрали су истакнути лесковачки певачи сениори Мира Јовановић и Радован Илић, као и чланови Фолклорне секције Удружења пензионера града Лесковца посебно током извођења сплета кола са југа Србије.

Т. С.

СВРЉИГ

Божични фестивал

У организацији Канцеларије за младе, Центра за туризам, културу и спорт, под покровитељством локалне самоуправе, 22. децембра у Сврљигу је почео Божићни фестивал. Манифестација, у духу традиције, песме, игре, аукцијских продаја, књижевних и музичких вечери, маскенбала, прожета је хуманомошћу, каже Милена Ристић, чланица Организационог одбора фестивала. Садржај фестивала креирају и припремају полетарци, ученици основне и средње школе, млади људи и волонтери. Млади раде, а маме, тате, тетке, баке и деке су главни

посетиоци и пратиоци манифестација. Деда Мраз је већ обишао све школе и ученицима поделио поклоне. Сврљиг је у празничном расположењу и најмлађи су у центру Сврљига окитили новогодишњу јелку. За Бадње вече и Божић планиране су активности у сврљишкој цркви Свети цар Константин и

царица Јелена. Фестивал траје до 12. јануара 2018. године и сва средства иду у хуманитарне сврхе. У консултацији са Центром за социјални рад у Сврљигу, средства су већ опредељена за лечење младе суграђанке Милене Јовановић.

С. Ђорђевић

РУМА

Седма Божићна улица

У Руми је 22. децембра отворена Божићна улица, седма по реду, која ће, како је речено, и ове године повезати католички и православно Божић у том сремском месту. На Градском тргу је тога дана било весело, малишани су играли и певали, а родитељи и други Румљани уживали су у њиховој раздраганости и шареним костимима. Наступила су деца из „Полетарца“, хор „Лицидерско срце“, а организован је и мини-карневал.

Према речима Мирјане Јешић из Туристичке организације општине Рума, свакога дана на тргу ће бити позоришне представе и анимације за децу, а 6. јануара биће обележено и Бадње вече, када ће концерт одржати румски Тамбурашки оркестар „Бранко Радичевић“.

Двадесетак излагача ће свакодневно на Градском тргу нудити новогодишње украсе, слаткише, лицидерска срца, производе од меда и друго.

Г. В.

Време честитања

Наши верни читаоци, међу којима има и оних заиста времешних, воле и поштују оно што би сада било названо некадашњим, старинским, заборављеним... начином честитања празника: слање лепих честитки поштом. Тако су нам поједини читаоци послали новогодишњу честитку са лепим жељама а ми смо желели да то сви виде у нади да ћемо се, можда, једном вратити овом лепом и, у време брзе електронске комуникације и недостатка времена, потпуно занемареном начину комуникације међу људима.

Искрено им захваљујемо на пажњи.

Да ли сте знали ...

– да се неке од прича о настанку новогодишње јелке повезују са паганским обичајем из Старог Рима? Римљани су веровали да у јелама обитавају духови, те су, не би ли

их тако умилостивили, у новогодишњој ноћи одлазили у шуму да би их даровали поклонима. Касније су почели да секу младе јеле и доносе их кући, па је тако јелка постала симбол наступајуће године. Зимзелено дрвеће служило је као подсетник да ће зима проћи и да ће поново доћи пролеће.

– да према хришћанској традицији једна од легенди говори о три дрвета која су се налазила испред пећине у којој је рођен Исус Христ? Једно дрво је било кедар, друго бор, а треће јела. Када је новорођенче дошло на свет кедар му је поклатио миришљаве иглице а бор шишарке. Само јела није имала шта да дарује па се расплакала. Анђео се сажалио на тужну јелу те јој је скинуо звезду с неба коју је она спустила пред малог Исуса. Данас ту звезду симболишу оне које најчешће стављамо на врх јелке.

– да су јелку први почели да ките Немци у 16. веку? У то време најчешће се украшавала црвеним јабукама, што би требало да симболише дрво познања добра и зла у Рајском врту. Неки извори, пак, кажу да је управо Рига, главни град Летоније, дом првог новогодишњег дрвчета. На једном од градских тргова стоји натпис на осмоугаоној плочи на осам језика: „Прва новогодишња (односно божићна) јелка у Риги 1510“.

– да се сматра да су гирланде, светлугави дугачки украси које обмотавамо око јелке или којима украшавамо просторије, првобитно смишљене и направљене у Немачкој, тачније у Нирнбергу почетком 17. века? Основна идеја била је да представљају мале леденице које можемо видети зими како висе са дрвећа или кућа и светлуцају на зимској светлости. У почетку су биле заиста направљене од сребра, али будући да је сребро скупо а и с временом добија тамну патину, користили су се и други метали.

– да је средином 20. века сеча јелки запретила да десеткује шумски фонд, па је широм света покренута иницијатива за њено спречавање? Данас је производња новогодишњих јелки, сечених или са бусеном, постала уносна делатност. Сваке године само у Северној Америци произведе се око 35 милиона јелки са бусеном, док се у Европи произведе и до 60 милиона стабала. Расадишарска производња новогодишњих јелки и код нас се развила почетком 21. века, што је резултирало драстичним смањењем сече. Законом о шумама у Србији је забрањена сеча четинарских стабала током новогодишњих и других празника.

Конфете

Унуку је, кад прими пензију, сваки деда Деда Мраз. **Клинци ће и за овај дочек бацати петарде, па куд пукло да пукло.**

Ако буде путовао нашим возом, Деда Мраз ће таман стићи до Српске нове године.

На дочек идем сам. Тако сам сигуран да ћу бити у добром друштву.

Срећа што сам постао вегетаријанац, јер ми је од прошлог дочека од печења остала само јабука.

Деда Мраз је ризикантно занимање. Већ 2. јануара може да постане технолошки вишак.

Традиција каже: лакше је дочекати 1. јануар него 1. фебруар.

Дејан Патаковић

Новогодишње пахуљице

Старе грешке оставимо у старој години. Умемо ми добро да правимо нове у Новој.

Пиће ме је ударило у главу у Новој, а келнер ме ударио по џепу.

За дочек Нове године сви радимо у – трећој смени.

Да не бисмо слупали кола, нека се пије само кокакола.

Због женине скупе фризуре, рачун у банци је „фризиран“.

И пре јела ми је била мука за дочек. Читао сам ценовник јела и пића.

Душан Старчевић

Вишегодишње жеље

Ишчекујемо новогодишњу ноћ, мислимо да ће да нам сване.

Не чекам нову, чекам бољу годину.

Наше жеље нису новогодишње већ вишегодишње.

Какав Деда Мраз, нама ни златна рибица не би помогла.

Ако Деда Мраз и не дође, Нова година ће свима доћи.

Милица Чулић

Зимовање

Сваке године зимујем тако што се довијам како да преживим зиму.

Од свега што сам тешком муком стекао, остала ми је само мука.

Знамо да не ваља кад не знамо шта се иза брда ваља.

Правда је спора, а судија је недостижан.

Знам да сам у животу могао и боље да прођем, али сад ме и воља прошла.

Има и овде доброг живота, али није мој.

Бесмртне су жртве рата које су преживеле рат.

Милен Миливојевић

Новогодишњи концерт

Мој его је увек ту да се не бих осећао усамљеним.

Напољу није пасје време. Већ живот.

И ове године ћу одржати свој традиционални новогодишњи концерт. Певаћу у купатилу.

Најбоље је решење оно које је тачно.

Ја немам резервну отаџбину. Србија ми је прва и последња жеља.

Ускладио сам жеље и могућности. Тек сад видим колико не могу.

Зоран Т. Поповић

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЧЕСТИТКА ПРИ СМЕНИ ГОДИНА	ДЕО ГЕОЛОГИЈЕ	ВУЛКАН У ЈАПАНУ	РОМАН ЕМИЛА ЗОЛЕ	ДРВО ВРБЕ ИВЕ	ПУСТИЊСКА ЖИВОТИЊА	ОЗНАКА ЗА АЛТ	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА	ДРУГА НОТА СОЛМИЗАЦИЈЕ	ГОРЈЕ У ЈЕРМЕНИЈИ	ЈЕДНА ВОЈНИЧКА КОМАНДА
ЖЕНСКО ИМЕ	○							ПТИЦА ГРАБЉИВИЦА ГРЧКИ ЈУНАК				
РЕКА У СРБИЈИ	○						СТРАНА НОВЦА РАСТАВНА СВЕЗА					
ПОЉОПРИ- ВРЕДНО ДОБРО	○									КОЊ У ПЕСМИ ОЗНАКА ШПАНИЈЕ		
23. И 22. СЛОВО ЂИРИЛИЦЕ	○		ГРАД У ШПАНИЈИ ЈЕДНОЧИНКА						УЖИЧАНИН ОСНИВАЧ НЕЧЕГА			
ВРСТА ХИБРИДНЕ ВИНОВЕ ЛОЗЕ	○			МЕСТО У СРБИЈИ ЈЕЗЕРО У КАНАДИ						АВЕНИЈА (СКР.) ОРГАНИЗОВАНО ТЕЛО		
ГРАД У ИТАЛИЈИ	○						МУЖЈАК ПЧЕЛЕ ПИСАЦ, АЛБЕР					ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА
ЗАКОВИЦА	○					ОЗНАКА ЗА КАРАТ ШИВАЋИ ПРИБОР		ГИМНАСТ. САВЕЗ ГРЧКО СЛОВО			ОЗНАКА ЗА ОБИМ ВРСТА РУЖЕ	
ЖИВОТИЊСКИ НАКОТ	○				ДУГАЧКА ТРКА							
МЕСТО КОД БАБУШНИЦЕ	○				ВРСТА ЕКСПЛОЗИВА ИЗАБРАТИ							ВРСТА ДРВЕНЕ ОГРАДЕ
ОЗНАКА ЗА АЛТ	○	ПРОВИЗОРАН ЦРТЕЖ						ПРКОС ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ				
2018		ОПЕРА ВЕРДИЈА КЕНГУР (МН.)					МЕСТО У СЛОВЕНИЈИ ОСОВИНА (ЛАТ.)					
ГРАДСКИ КОМИТЕТ (СКР.)	○		ПЛОДНО МЕСТО У ПУСТИЊИ МЕСТО У СРБИЈИ					ОБАР УЛИЦА (СКР.)				
РЕКА У РУСИЈИ	○			ПЕВАЧИЦА, АНА ГРУБО СУКНО							ПРВО СЛОВО ПРЕДЛОГ	
КУЋЕПАЗИТЕЉ	○					ОЗНАКА СЛОВЕНИЈЕ НАТАЛИЈА ОДМИЛА				РЕКА У РУСИЈИ СИМБОЛ КИСЕОНИКА		
ПОСЕБАН НАЧИН АРАНЖИР. ЦВЕЋА	○							ПТИЦА СЕЛИЦА				
ПРИЧА О НЕКОМ ДОГАЂАЈУ (ЛАТ.)	○											
ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЖИРАРДО	○			ИНДУСТР. ТЕПИХА ОЗНАКА ЗА ИСТОК								
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ХОДАТИ, КОРАЧАТИ				ОЗНАКА ЗА АМПЕР							

РЕБУС (3, 3, 6)

ЈЕ ЈЕ ЈЕ ЈЕ БА
ЈЕ ЈЕ ЈЕ ЈЕ НЕ

РЕШЕЊЕ: Станика, орао, Ресава, аверс, економија, ат, Ђава, ера, ноа, Ирино, ав, Анкона, к, гс, о, кот, маратон, Бава, амонал, а, кроки, инат, Анда, Изол, гр, оаза, авар, Ола, Бекута, а, домаг, спо, Об, икебана, рода, нарата, Ани, ит, ићи, а. РЕБУС: Јео сам банане.

2018

01 | ЯНУАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

02 | ФЕБРУАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28				

03 | МАРТ
2018

п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

04 | АПРИЛ
2018

п	у	с	ч	п	с	н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

05 | МАЈ
2018

п	у	с	ч	п	с	н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

06 | ЈУН
2018

п	у	с	ч	п	с	н
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

07 | ЈУЛ
2018

п	у	с	ч	п	с	н
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

08 | АВГУСТ
2018

п	у	с	ч	п	с	н
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

09 | СЕПТЕМБАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

10 | ОКТОБАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

11 | НОВЕМБАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

12 | ДЕЦЕМБАР
2018

п	у	с	ч	п	с	н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						